

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

ELKRAFTUTREDNINGENS REDOGÖRELSE NR 2: 8—10

REDOGÖRELSE

FÖR

DETALJDISTRIBUTÖRERNA SAMT DERAS RÅKRAFTKOSTNADER OCH PRISER VID DISTRIBUTION AV ELEKTRISK KRAFT

Kalmar län, Gotlands län och Blekinge län

S T O C K H O L M

1 9 4 7

Statens offentliga utredningar 1947

Kronologisk förteckning

1. Kollektiv tvätt. Betänkande med förslag att underlätta hushållens tvättarbete. Heggström. xv. 284 s. S.
2. Betänkande angående fiskerieringens efterkrigsproblem samt den prisreglerande verksamheten på fiskets område. Antonsons, Göteborg. 325 s. Jo.
3. Elkraftutredningens redogörelse nr 1. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkräftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Inledande översikt. Sv. Tryckeri AB. 84 s. K.
4. Betänkande med förslag till standardtariffer för detaljdistribution av elektrisk kraft. Heggström. 126 s. K.
5. 1944 års militärsjukvårdskommitténs betänkande. Del 2. Beckman. 170 s. Fö.
6. Betänkande med förslag till geofysiskt observatorium i Kiruna m. m. Idun. 64 s. K.
7. Betänkande med förslag angående lantmåteripersonalens organisation samt avlöningsförhållanden m. m. Marcus. 132 s. Jo.
8. Betänkande med förslag angående fiskets administration m. m. Kihlström. 155 s. Jo.
9. Betänkande om tandläkarutbildningens ordnande m. m. Del 3. Tandläkarinstitutens organisation m. m. Beckman. 116 s. E.
10. Betänkande med förslag rörande civilförsvarets organisation m. m. Beckman. 262 s. S.
11. 1940 års skolutredningens betänkanden och utredningar. 8. Utredning och förslag rörande vissa socialpedagogiska anordningar inom skolväsendet. Idun. 148 s. E.
12. Ungdomens fritidsverksamhet. Ungdomsvårdskommitténs betänkande del 4. V. Pettersson. 392 s. Ju.
13. Betänkande med utredning rörande riksräkenskapsverkets organisation. Marcus. 114 s. Fi.
14. Handel med olja. Betänkande med förslag avgivet av oljeutredningen 1945. Heggström. 343 s. 4 pl. Fo.
15. 1941 års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till löre reglering för övningslärare. Sv. Tryckeri AB. 370 s. Fi.
16. Förslag till konvention mellan Sverige, Danmark och Norge om erkännande och verkställighet av domar i brottmil m. m. Norstedt. 24 s. Ju.
17. Stöd åt utvecklingshämmad ungdom. Ungdomsvårdskommitténs betänkande del 5. V. Pettersson. 144 s. Ju.
18. Kommittén för partiellt arbetsföra betänkande. 2. Förslag angående yrkesvägledning och yrkesutbildning för partiellt arbetsföra m. m. Katalog- och Tidskriftstryck. 324 s. S.
19. Kompetensförordningar för statliga, vissa halvstatliga och kommunala tjänster samt sådana yrken och befattningar, för vilkas utövande kräves av statlig myndighet utförd behörighetsförklaring eller legitimation. V. Pettersson. 288 s. S.
20. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 15. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkräftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Älvsborgs län. Beckman. 48 s. K.
21. Socialvårdskommitténs betänkande. 15. Utredning och förslag angående särskilda barnbidrag och bidragsförskott m. m. V. Pettersson. 114 s. S.
22. Betänkande med förslag till ändrad lagstiftning angående handel med skrot, lump och begagnat gods. Sv. Tryckeri AB. 125 s. H.
23. 1945 års lönekommitté. 2. Betänkande med förslag till statens allmänna avlöningsreglemente m. m. Marcus. 289 s. Fi.
24. Betänkande rörande ett centralt arbetsmarknadsorgan. Norstedt. 220 s. S.
25. 1945 års akademikerutredning. Norstedt. 64 s. E.
26. Slutbetänkande avgivet av bostadssociala utredningen. Del 2. Saneringen av stadssamhällellenas bebyggelse. Organisationen av läne- och bidragsverksamheten för bostadssändamål. Idun. 598 s. S.
27. Betänkande med förslag till ändrad ordning beträffande vissa helgdagar. Katalog och Tidskriftstryck. 75 s. E.
28. Stuveriverksamheten i svenska hamnar. Heggström. 110 s. H.
29. Valfärdsanordningar för sjöfolk i hamn. Heggström. 118 s. H.
30. Betänkande med förslag till lag om regionkommuner m. m. Beckman. 214 s. S.
31. Betänkande med förslag angående utbildning av befäl för handelsflottan m. m. Idun. 264 s. H.
32. Utredning med synpunkter på sågverksdriften i Norrland och förslag angående inrättande av en central sågverksskola. V. Pettersson. 150 s. 1 karta. Jo.
33. Redogörelse i sammandrag för utredning rörande planering av jordbruket och skogsbruket i Nedertorneå kommun. V. Pettersson. 177 s. 6 pl. 1 karta. Jo.
34. 1940 års skolutredningens betänkanden och utredningar. 9. Gymnasiet. Idun. 622 s. E.
35. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 12. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkräftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Malmöhus län. Beckman. 43 s. K.
36. Vid andra riksskogstaxeringen av Norrland åren 1928—42 använd metodik och härom vunna erfarenheter. Redogörelse avgivet av 1937 års riksskogstaxeringsnämnd. V. Pettersson. 205 s. S.
37. 1945 års skogshärbärgsutredningens betänkande. Del 1. Utredning rörande bostads- och levnadsförhållandena på hemmanskogarna med förslag till åtgärder för bostadsbeståndets komplettering och förbättrande. Idun. 301 s. S.
38. Lagberedningens förslag till jordabalk. 1. Norstedt. 313 s. Ju.
39. Supplement nr 7 till Sveriges familjenamn 1920. Statens Reproduktionsanstalt. 112 s. Ju.
40. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 11. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkräftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Kristianstads län. Beckman. 40 s. K.
41. Statsmakterna och folkhushållningen under den till följd av stormaktskriget 1939 inträdda krisen. Del 7. Tiden juli 1945—juni 1946. Idun. 449 s. Fo.
42. Betänkande angående organisationen av försöksverksamheten på jordbrukets område. Katalog och Tidskriftstryck. 252 s. Jo.
43. Betänkande med förslag om upphävande av äldre gifftermålsbalken. Norstedt. 72 s. Ju.
44. Kommitténs för partiellt arbetsföra betänkande. 3. Statens sjukhusutredningens av år 1943 betänkande. 3. Utredning och förslag angående sysselsättnings- och arbetsterapi vid vissa sjukhus och vårdanstalter m. m. Katalog och Tidskriftstryck. 176 s. 8 pl. S.
45. Polisen och allmänheten. Betänkande med förslag till tjänstereglemente för polisväsendet. Idun. 126 s. I.
46. Betänkande angående familjeliv och hemarbete. Beckman. 320 s. S.
47. Fiskerättskommitténs förslag till fiskelag jämte därmed sammanhängande författningar. V. Pettersson. 558 s. 2 pl. Jo.
48. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 8—10. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkräftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Kalmar län, Gotlands län och Blekinge län. Beckman. 68 s. K.

Anm. Om särskild tryckort ej angives, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. E. = ecklesiastikdepartementet, Jo. = jordbruksdepartementet.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1947: 48
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

ELKRAFTUTREDNINGENS REDOGÖRELSE NR 2: 8—10

REDOGÖRELSE

FÖR

DETALJDISTRIBUTÖRERNA SAMT DERAS RÅKRAFTKOSTNADER OCH PRISER VID DISTRIBUTION AV ELEKTRISK KRAFT

Kalmar län, Gotlands län och Blekinge län

STOCKHOLM 1947
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
[1401 47]

STENOGRAFISKA SÄLLSKAPETS FÖRHANDLINGAR
FÖR ÅR 1881

STENOGRAFISKA SÄLLSKAPETS FÖRHANDLINGAR

STENOGRAFISKA SÄLLSKAPETS

1881

STENOGRAFISKA SÄLLSKAPETS

STENOGRAFISKA SÄLLSKAPETS

STENOGRAFISKA SÄLLSKAPETS

STENOGRAFISKA SÄLLSKAPETS

STENOGRAFISKA SÄLLSKAPETS

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	Sid. 5
Kalmar län	
Detaljdistributörerna	6
Distributionsföretagens kraftanskaffning	
Självförsörjande och råkraftinköpande företag	7
Råkraftleverantörer	7
Undersökningsmaterialets omfattning	8
Råkrafttariffer	8
Medelpris för råkraft	9
Företag med höga medelpriser för inköpt råkraft	13
Kedjehandel med råkraft	13
Distributionsföretagens kraftavsättning	
Undersökningsmaterialets omfattning	17
Distributionsföretagens storlek	17
Tariffer	19
Specifik energiförbrukning	21
Medelpriser	24
Topprisföretag	28
Engångsavgifter	32
Gotlands län	
Detaljdistributörerna	35
Distributionsföretagens kraftanskaffning	35
Distributionsföretagens kraftavsättning	36
Blekinge län	
Detaljdistributörerna	39
Distributionsföretagens kraftanskaffning	
Självförsörjande och råkraftinköpande företag	40
Råkraftleverantörer	40
Undersökningsmaterialets omfattning	41
Råkrafttariffer	41
Medelpris för råkraft	42
Kedjehandel med råkraft	45
Distributionsföretagens kraftavsättning	
Undersökningsmaterialets omfattning	47
Distributionsföretagens storlek	47
Tariffer	49
Specifik energiförbrukning	51
Medelpriser	53
Topprisföretag	57
Engångsavgifter	60
Bilaga 1. Uppgifter angående distributionsföretagen i Kalmar län	62
Bilaga 2. Uppgifter angående distributionsföretagen i Gotlands län	66
Bilaga 3. Uppgifter angående distributionsföretagen i Blekinge län	67

FÖRKLARINGAR TILL VISSA FÖRKORTNINGAR OCH BETECKNINGAR

F	=	förbrukningsenhet
ha	=	hektar
hk	=	hästkraft
kV	=	kilovolt (= 1 000 volt)
kW	=	kilowatt
kWh	=	kilowattimme
m_0	=	medelpris vid inköp av råkraft
m_1	=	verkligt medelpris vid detaljdistribution
m_2	=	beräknat medelpris vid detaljdistribution (jämförelsepris)

Förkortningar beträffande företagens namn:

Aelf	=	Andelselektricitetsförening
Aelverk	=	Andelselektricitetsverk
Aenf	=	Andelsenergiförening
Af	=	Andelsförening
Bf	=	Belysningsförening
El.AB	=	Elektriska Aktiebolag
El.Af	=	Elektriska Andelsförening
El.Bf	=	Elektriska Belysningsförening
El.Df	=	Elektriska Distributionsförening
El.Enf	=	Elektriska Energiförening
El.F	=	Elektriska Förening
Elf	=	Elektricitetsförening
Elverk	=	Elektricitetsverk
Enf	=	Energiförening
KrAB	=	Kraftaktiebolag (Kraft Aktiebolag)
Krf	=	Kraftförening
Krst	=	Kraftstation
Krv	=	Kraftverk

Tilläggen »u. p. a.» och »m. b. p. a.» i föreningsnamn ha i förekommande fall uteslutits.

Inledning

För att möjliggöra ett bedömande av priserna på elektrisk kraft i olika orter har elkraftutredningen verkställt en undersökning av vissa förhållanden inom detaljdistributionen av elektrisk kraft i landet. Föreliggande redogörelser angående Kalmar, Gotlands och Blekinge län grunda sig på uppgifter, som lämnats av distributionsföretagen i länen och som med några få undantag genomgående avse förhållandena år 1943. Undersökningen omfattar ej kostnaderna för kraftverkens produktion av elektrisk kraft, utan tar endast sikte på distributionsföretagens inköps- och försäljningspriser.

För det insamlade undersökningsmaterialets omfattning och de allmänna principerna vid dess bearbetande har närmare redogjorts i den inledande översikt, som framlagts såsom elkraftutredningens redogörelse nr 1 (Statens offentliga utredningar 1947: 3). Åtskilliga frågor av grundläggande betydelse för bedömande av de i de särskilda länsredogörelserna intagna uppgifterna behandlas i den inledande översikten. Däri gives en kort översikt över kraftförsörjningen i Sverige med en del exempel på förhållanden inom produktionen och distributionen, som öva inflytande på priset för elektrisk kraft. Vidare redogöres för tariffernas uppbyggnad, benämning och klassificering, detaljdistributörernas organisationsformer, metoden för undersökning av kedjehandel, engångsavgifternas betydelse m. m. I den inledande översikten beskrives också huru beräkning verkställt av de olika distributionsföretagens medelpriser såväl vid inköp av råkraft (m_0) som vid försäljning i detaljdistribution dels under verkligen rådande avsättningsförhållanden (m_1), dels under förutsättning av en viss enhetlig elektrifieringsnivå (m_2). Vidare klarläggas där åtskilliga i länsredogörelserna förekommande speciella beteckningar och uttryck. Den inledande översikten förutsättes sålunda tjäna till vägledning vid studiet av redogörelserna för de särskilda länen.

En utförlig redogörelse för tariffinventeringen och den statistiska bearbetningen av undersökningsmaterialet utarbetas för varje län och tryckes i en mindre stencilupplaga. I föreliggande länsredogörelser ha i koncentrerad form sammanställts företrädesvis sådana uppgifter, som kunna förväntas ha ett mera allmänt intresse. De fullständiga, stenciltryckta redogörelserna äro avsedda att tillhandahållas myndigheter och andra, som ha behov av mera ingående uppgifter.

En sammanfattande översikt rörande distributionsförhållandena inom landet i dess helhet kommer sedermera att framläggas i form av en särskild riksredogörelse.

KALMAR LÄN

Detaljdistributörerna

I Kalmar län finnas sammanlagt 77 företag, som idka detaljdistribution av elektrisk kraft. Förteckning över samtliga distributörers namn och adress finnes i bilaga 1, vilken även innehåller vissa uppgifter om distributionsföretagens inköp och försäljning av energi m. m. I förteckningen äro i bokstavsordning medtagna alla företag, som ha sina administrationsorter i Kalmar län, och uppgifterna avse företagens hela verksamhet, även om denna delvis skulle sträcka sig utanför länet. Tre företag med en över flera län utbredd distributionsverksamhet ha medtagits, ehuru administrationsorten är belägen utanför länet nämligen Sydsvenska KrAB (Sydkraft) och dess dotterbolag Finsjö KrAB samt lotsverket. I bilaga 1 redovisas dock blott den del av dessa företags verksamhet, som avser distributionen i Kalmar län.

Förteckningen upptar endast företag, som försälja elektrisk kraft för direkt detaljkonsumtion, dvs. allmänhetens förbrukning för s. k. borgerliga behov, innefattande belysning samt kraft för hushåll, jordbruk, hantverk och småindustri. Uteslutna äro sålunda bl. a. dels företag, som endast leverera råkraft, dvs. vanligen högspänd kraft till en eller flera distributörer, dels företag, som endast leverera industriell kraft. Vidare ha uteslutits sådana detaljdistributörer, som tillgodose lägre antal än tre förbrukare eller som endast tillhandahålla frikraft till anställda.

Av de 77 företagen i länet, som idka detaljdistribution av elektrisk kraft, äro 5 kommunala, 6 aktiebolag, 9 ekonomiska föreningar, 18 underhållsföreningar, 14 industrier, 23 enskilda personer och 2 speciella organisationer (Hörestadshults Ålderdomshem och lotsverket). Något statligt distributionsföretag i egentlig mening förekommer ej i Kalmar län. För de olika företagsformerna har närmare redogjorts i den inledande översikten, kap. V.

I Västervik och Borgholm ombesörjes distributionen av aktiebolag, vilka jämte de kommunala elverken i de övriga fyra städerna i länet i det följande räknas såsom stadsföretag. Det femte kommunala företaget är elverket i Emmaboda köping, som ingår bland de 71 landsbygdsföretagen i länet.

Distributionsföretagens kraftanskaffning

Självförsörjande och råkraftinköpande företag

Av detaljdistributörerna i Kalmar län äro 23 helt självförsörjande, vilket innebär att vederbörande företag erhåller all kraft från egen kraftkälla. Hit räknas i första hand Sydkraft och dess dotterbolag Finsjö KrAB, oavsett att dessa storkraftföretag erhålla krafttillskott från stamlinjenätet. Flertalet eller 39 distributionsföretag producera icke själva någon kraft utan inköpa hela sitt behov från någon råkraftleverantör. Till dessa »totalinköpande» företag ha räknats även de kommunala elverken i Kalmar och Oskarshamn ävensom AB Borgholms Elverk, ehuru dessa företag redovisa egna värmekraftstationer. Dessa äro nämligen endast avsedda för reserv- och toppkraftsalstring. Slutligen förekomma sådana företag, som dels själva producera kraft vid egen kraftstation, dels inköpa kraft i större eller mindre omfattning, »delinköpande» företag. I Kalmar län finnas 15 sådana företag.

Råkraftleverantörer

Som råkraftleverantörer uppträda icke endast statliga och kommunala företag, aktiebolag och industrier, utan även ekonomiska föreningar och enskilda personer. Råkraftleverantörerna företräda med andra ord samma typer av företag som distributörerna.

Sydkraft med Finsjö KrAB har icke endast den mest omfattande detaljdistributionen utan är även den utan jämförelse största råkraftleverantören i länet. Sydkraft med dotterföretag har i södra Sverige 26 vattenkraft- och 2 värmekraftstationer. Av samtliga dessa äro 7 vattenkraftstationer belägna i Kalmar län. Sydkraft eller Finsjö KrAB leverera råkraft direkt till två tredjedelar av de distributörer, som ej äro helt självförsörjande. Två andra storkraftföretag, Smålands KrAB och det statliga Motala Krv, leverera råkraft till distributörer i Kalmar län endast i enstaka fall. Vimmerby Stads Elverk, som återförsäljer kraft från Smålands KrAB, förser 7 distributörer med råkraft. Övriga råkraftleverantörer ha leveranser blott till en eller två distributörer.

I bilaga 1, kolumn 2, är för varje distributionsföretag angivet, varifrån företaget hämtar sin råkraft. Av länets 12 råkraftleverantörer äro 7 tillika

detaljdistributörer inom länet och återfinnas såsom sådana i kolumn 1. För de 5 leverantörer, som ej bedriva detaljdistribution, är i bilagan särskilt anmärkt, huru de anskaffa sin råkraft. Ur bilagan kan man sålunda härleda ett företags råkraftinköp till den ursprunglige råkraftleverantören.

Undersökningsmaterialets omfattning

I den mån ett distributionsföretag erhåller sin råkraft från egen kraftkälla ha några undersökningar om företagets råkraftkostnader ej skett. Den följande framställningen avser endast sådana företag, som helt eller delvis inköpa sin råkraft. Utom de självförsörjande distributionsföretagen äro vidare s. k. underhållsföreningar och industrier undantagna. Underhållsföreningarna inköpa icke själva någon energi och de industribetonade detaljdistributörerna använda i regel den ojämförligt största delen av inköpt råkraft i den egna rörelsen. Utanför undersökningen av råkraftpriserna ha sålunda lämnats länets 23 självförsörjande distributionsföretag (däribland Sydkraft och Finsjö KrAB) samt 18 underhållsföreningar och de 7 industrier, som icke äro helt självförsörjande. Vidare ha uteslutits 4 företag, som erhålla kraft från Vimmerby Stads Elverk och som ha samma natur som en underhållsförening, nämligen Hörestadshults Ålderdomshem, Skillingerums Lysbolag, Vinketomta Säteri och Ålåkra Lysbolag. Dessutom har lotsverket uteslämnats. Antalet företag med detaljdistribution, vilkas råkraftinköp undersökts, utgör sålunda 24.

I bilaga 1, kolumn 3, anges för ifrågavarande företag deras totala inköp av råkraft, uttryckt i tusental kWh (kilowattimmar). I den angivna energimängden ingår all av distributionsföretaget inköpt energi, oavsett om densamma distribueras till allmänhetens förbrukning eller delvis jämväl till industrier eller till någon återförsäljare.

Råkrafttariffer

Distributionsföretagen inköpa vanligen kraft med en spänning av 1 500—20 000 volt vid lämplig transformatorstation på leverantörens högspänningsnät. De tariffer, som tillämpas vid engrosförsäljning av elektrisk kraft, kunna i princip vara uppbyggda på samma sätt som de i detaljdistributionen förekommande. Vid försäljning av högspänd kraft förekommer emellertid som regel, att effektavgift ingår i tariffen, vilket är mindre vanligt beträffande detaljtariffer. För de olika tariffernas typer, sammansättning och benämning har närmare redogjorts i den inledande översikten, kap. III.

Varje distributionsföretag inköper i regel all sin råkraft enligt en enda tariff. I fyra fall förekommer, att en tillsatstariff tillämpas för kraft, som är avsedd till något speciellt ändamål.

De oftast förekommande råkrafttarifferna äro enkel energitariff och vanlig effekttariff, vilka vardera tillämpas för 5 distributörer. Den kraftmängd, som inköpes enligt dessa tariff typer är emellertid obetydlig (1 resp. 6 % av all ifrågavarande råkraft). För 4 distributörer, vilka tillhoppa inköpa icke mindre än 51 % av råkraften, tillämpas effekttariff av utnyttjningstyp och för 3 distributörer, som inköpa 40 % av råkraften, effekttariff av dubbeltyp. Vidare förekommer grundavgiftstariff med effektgräns för 2 företag, som köpa 2 % av råkraften. Återstående 5 företag äro mycket små och sammanlagt understiger deras inköp 1 % av den totalt inköpta råkraften. De tariff typer, som tillämpas för dessa småföretag äro enkel blocktariff, säsongtariff, dubbeltariff och effektgränstariff.

För råkraftleveranser från Sydkraft och Finsjö KrAB ha enligt uppgift i flera fall efter år 1943 införts nya tariffer, till vilka hänsyn ej tagits i föreliggande framställning.

Medelpris för råkraft

Med ledning av distributörernas uppgifter angående inköpt råkraft och för denna enligt vederbörlig tariff erlagd avgift under år 1943 har *medelpriset vid inköp av råkraft*, betecknat m_0 , uträknats för de olika distributionsföretagen. Därvid har hänsyn tagits till förekommande kristillägg på avgifterna i form av index- och kolklausuler. Dylika tillägg tillämpas i länet nästan genomgående vid råkraftleveranser.

Av de 24 företag, vartill undersökningen av råkraftpriserna hänför sig, ha 8 egen kraftstation och täcka endast delvis sitt behov av kraft genom inköp från annat håll. Storleksförhållandet mellan den inköpta kraften och den kraft, som produceras i den egna kraftstationen, kan variera mellan mycket vida gränser. Den egna kraftkällan kan vara så otillräcklig, att inköpet av kompletterande stödkraft avser mycket större kraftbelopp än den egna produktionen. Vare sig inköpet gäller stödkraft eller endast reservkraft för täckande av ett mer eller mindre tillfälligt behov vid vattenbrist, kan det egna kraftverkets resurser ha en betydande inverkan på priset för inköpt kraft. Om nämligen det köpande företaget har möjlighet att vid det egna kraftverket magasinera vatten, kan dess inköp inskränkas till sådana tider, då leverantören har god tillgång på kraft till jämförelsevis lågt pris. Saknar däremot det delinköpande företags kraftverk regleringsmöjligheter, kan det förutsättas, att inköpet måste ske under de tider, då efterfrågan på elkraft normalt är störst och att därför inköpspriset blir jämförelsevis högt. Eftersom sålunda de delinköpande företagens medelpriser ej äro helt jämförbara vare sig sinsemellan eller med de totalinköpande företagens även för de fall, då de inköpta energimängderna äro av samma storleksordning, har undersökningen av medelpriset m_0 gjorts i första hand beträffande sådana företag, som enbart distribuera inköpt kraft. Dessa totalinköpande företag äro i Kalmar län 16 stycken.

Tabell 1. Medelpris (m_0) vid inköp av råkraft för totalinköpande företag

Detaljdistributörernas företagsform	Antal företag	Inköpt energi per företag (1000 kWh)			Medelpris m_0 (öre/kWh)		
		max.	min.	medel	max.	min.	medel
Kommun	3	11 326	1 426	7 471	4·3	2·7	3·0
Aktiebolag	3	1 197	113	713	6·3	3·0	5·2
Ekonomisk förening	8	312	3	157	12·7	5·1	6·9
Enskild person	2	91	10	51	15·4	6·8	7·7
Speciell	—	—	—	—	—	—	—
Stadsföretag	4	11 326	829	5 810	6·3	2·7	3·1
Landsbygdsföretag	12	1 197	3	223	15·4	3·0	5·8
Länet	16	11 326	3	1 620	15·4	2·7	3·4

I tabell 1 äro de totalinköpande distributionsföretagen indelade i grupper efter företagsform med angivande av största och minsta totalt inköpta energimängd samt högsta och lägsta förekommande medelpris inom varje grupp ävensom genomsnittligt inköpt energimängd och medelpris för de olika grupperna.

I diagram 1 finnes medelpriset m_0 för de totalinköpande företagen grafiskt återgivet. Diagrammet är uppritat efter fallande medelpris med företagens inköpta energi avsatt efter den horisontala axeln. Varje företag representeras sålunda av en stapel (rektangel) med basen motsvarande den inköpta energimängden och höjden motsvarande medelpriset. Höjdlinjerna äro i diagrammet utritade endast för vissa större, däri namngivna företag. Stadsföre-

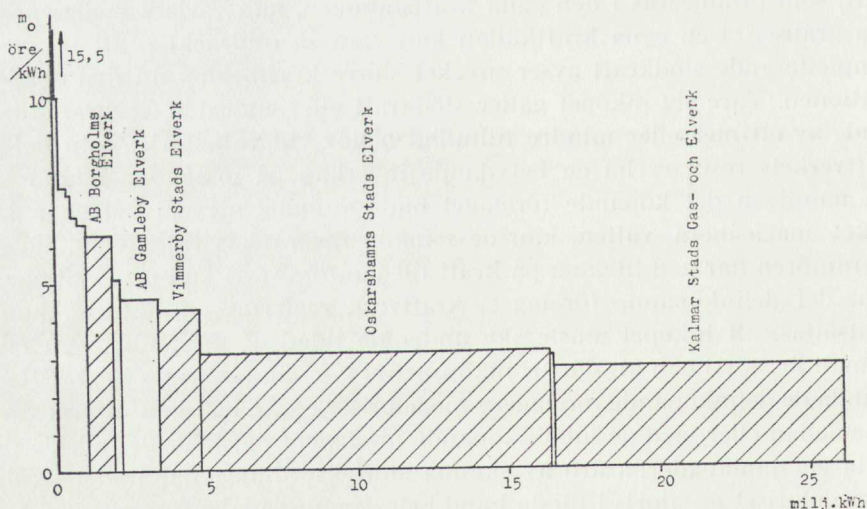

Diagram 1. Medelpris (m_0) för råkraft, avseende totalinköpande företag.
(Stadsföretagens staplar äro streckade.)

tagens staplar äro streckade. Av diagrammet framgår, att städerna företrädesvis ligga till höger, dvs. med relativt låga medelpriser, ävensom att de av städerna inköpta energimängderna äro stora.

Den föregående undersökningen av medelpriset m_0 hänför sig till distributörernas inköp. I tabell 2 har samma undersökningsmaterial sammanställts i syfte att erhålla en bild av det medelpris, som råkraftleverantörerna betinga sig vid försäljning av råkraft. Leverantörerna ha sammanförts gruppvis efter företagsform, varvid dock Sydkraft jämte Finsjö KrAB redovisas särskilt. För varje grupp är angivet antalet totalinköpande distributionsföretag, som äro kunder hos någon leverantör i gruppen, den energimängd, som försäljes till största och minsta kunden och i genomsnitt till varje kund, samt högsta och lägsta tillämpade medelpris ävensom leverantörgruppens genomsnittliga medelpris för all till distributionsföretagen försåld energi.

Största delen (75 %) av all råkraft, som försäljes till distributörer i Kalmar län, levereras direkt från Sydkraft eller Finsjö KrAB. Av tabell 2 framgår, att dessa bolag leverera råkraft direkt till 9 totalinköpande företag, därav 3 städer. Leveranserna till stadsföretagen avse i allmänhet stora kraftbelopp och medelpriset för försåld råkraft är också genomsnittligt lägst beträffande Sydkrafts och Finsjö KrAB:s direkta leveranser till stadsföretag. Av övriga råkraftleverantörer ha de återstående aktiebolagen genomsnittligt största avsättning och lägsta medelpriser.

I diagram 2, uppritat på samma sätt som diagram 1, ha de företag, som erhålla sin råkraft direkt från Sydkraft eller Finsjö KrAB, utmärkts med vita och övriga företag med streckade ytor. Diagrammet visar, att största delen av råkraften levereras av nämnda bolag. De vita staplarna ligga spridda i diagrammet, dvs. utmärka varierande medelpriser.

Tabell 2. Medelpris (m_0) vid försäljning av råkraft till totalinköpande företag

Råkraftleverantörer		Antal inköpande företag		Försåld energi per inköpande företag (1000 kWh)			Medelpris m_0 per inköpande företag (öre/kWh)		
An-tal	Företagsform	städer	lands-bygd	max.	min.	medel	max.	min.	medel
—	Staten	—	—	—	—	—	—	—	—
1	Kommun	—	1	3	3	3	8·8	8·8	8·8
	Aktiebolag:								
2	Sydkraft o. Finsjö KrAB	3	—	11 326	829	7 272	6·3	2·7	3·0
			6	295	9	113	15·4	6·8	7·8
3	Övriga	1	—	1 426	1 426	1 426	4·3	4·3	4·3
		—	3	1 197	309	606	6·6	4·6	5·0
—	Ekonomiska föreningar	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Industrier	—	2	113	62	88	10·0	3·0	5·5
—	Enskilda personer	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Speciell	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Länet	16		11 326	3	1 620	15·4	2·7	3·4

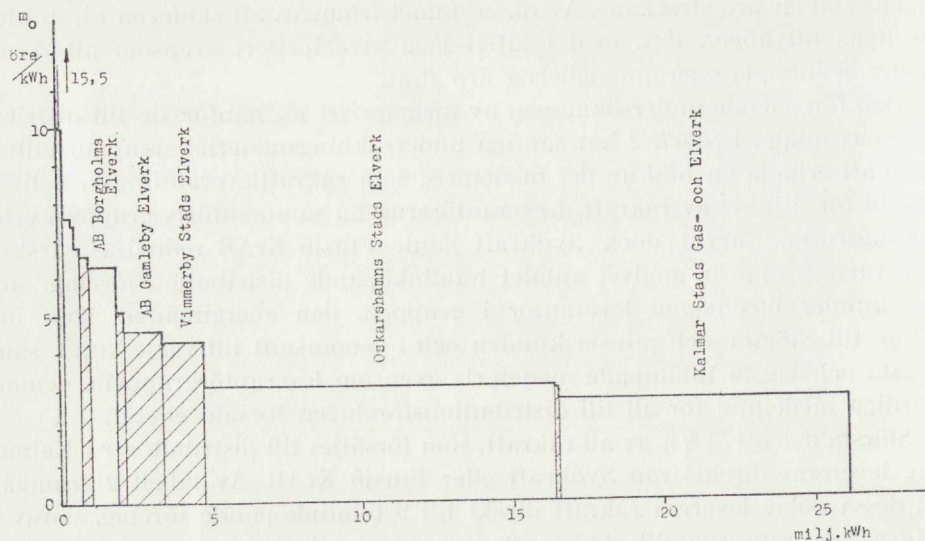

Diagram 2. Medelpris (m_0) för råkraft, avseende totalinköpande företag. (Företag, som köpa råkraft direkt från Sydkraft eller Finsjö KrAB, ha vita, övriga företag streckade ytor.)

En undersökning angående råkraftpriserna beträffande de 8 delinköpande företagen, av vilka 2 äro stadsföretag (Nybro Stads Elverk och Västerviks KrAB) utvisar, att dessa inköpa i genomsnitt betydligt mindre energi per företag än de totalinköpande (0,8 resp. 1,6 milj. kWh) och att medelpriset m_0 för all den tillskottskraft de inköpa är något högre än för de totalinköpande företagens råkraft (4,0 resp. 3,4 öre/kWh). Av den råkraft, som levereras till delinköpande företag, svarar det statliga Motala Krv för 72 0/0, som inköpes av Västerviks KrAB för ett medelpris av 3,2 öre/kWh. Sydkraft eller Finsjö KrAB leverera tillskottskraft till 6 av ifrågavarande företag för ett medelpris av högst 25,6 och lägst 5,2 öre/kWh eller i genomsnitt 6,1 öre/kWh. Det åttonde delinköpande företaget erhåller kraft från Forsaströms KrAB för ett medelpris av 7,5 öre/kWh.

Råkraftpriserna för å ena sidan totalinköpande och å andra sidan delinköpande företag äro på det hela taget icke avsevärt olika. Den i bilaga 1, kolumn 3, för samtliga företag redovisade inköpta råkraften, vari ingår även kraft som avsättes för industriändamål m. m., utgör sammanlagt för länet omkring 32,0 milj. kWh med ett genomsnittspris av 3,5 öre/kWh. Av nämnda råkraft faller på stadsföretagen 28,7 milj. kWh med ett medelpris av 3,2 öre/kWh och på landsbygdsföretagen 3,3 milj. kWh med ett medelpris av 6,1 öre/kWh. Att medelpriset är lägre för stads- än för landsbygdsföretagen beror vanligen på, att stadsföretagen inköpa större energimängder och ha längre utnyttjningstider än landsbygdsföretagen. (Se inledande översikten sid. 58—59.)

Företag med höga medelpriser för inköpt råkraft

En sammanställning av de företag, som uppvisa höga råkraftpriser, har gjorts i *tabell 3*, vari upptagits alla distributionsföretag i länet, som uppvisa ett medelpris m_0 av 10 öre/kWh eller däröver, med angivande av inköpt energimängd, leveransspänning och, i de fall effekten uppmäts, utnyttjningstid samt råkraftleverantör.

Tabell 3. Företag med höga medelpriser för inköpt råkraft

Inköpande distributionsföretag	Medel- pris m_0 (öre/ kWh)	Inköpt energi (1000 kWh)	Leverans- spänning (volt)	Ut- nyttj- nings- tid (tim.)	Råkraftleverantör
Kranklösa Elverk ¹	25·6	3	380	.	Sydkraft
Värnanäs Egendom ¹	17·0	31	1 500	700	"
Läggevi Gård.....	15·4	10	380	870	Finsjö KrAB
Stora Aby E.L.F.	12·7	9	1 500	.	"
Kölby Gård ¹	11·2	38	1 500	1 120	Sydkraft
Bösebo El.Enf.....	10·2	38	1 500	1 740	Finsjö KrAB
Järnforsens Enf.....	10·0	62	.	.	Pauliströms Bruk
Medeltal för länet.....	3·5	1 333	—	—	

¹ Delinköpande företag.

Av tabellen framgår, att de företag, som betala höga medelpriser för råkraft, i regel inköpa mycket små energimängder och att utnyttjningstiden i de fall, där den kunnat fastställas, är låg. Som jämförelse kan nämnas, att den högsta utnyttjningstiden i länet, som uppvisas av Oskarshamns Stads Elverk, är 5 100 timmar per år. Den normala utnyttjningstiden för en distributionsförening torde ligga mellan 2 000 och 3 000 timmar.

Samtliga råkraftleverantörer i länet ha anknytning till stamlinjenätet.

Kedjehandel med råkraft

Det är ej ovanligt, att en råkraftleverantör själv i större eller mindre grad täcker sitt behov av råkraft genom inköp och att råkraften sålunda blir föremål för kedjehandel. Med *kedjehandel* i vidsträcktaste bemärkelse avses här alla sådana fall, då försäljning av råkraft ej sker direkt från den ursprungliga råkraftleverantören till ett distributionsföretag. Såsom *ursprunglig råkraftleverantör* betraktas därvid varje företag, som antingen erhåller all sin energi från egen kraftkälla eller tillhör något av de till stamlinjenätet anknutna storkraftföretagen (Sydkraft, Finsjö KrAB, Smålands KrAB och Motala Krv). Kedjehandel i nämnda vidsträckta bemärkelse behöver ej verka fördyrande. Den kan tvärtom leda till ett förbilligande av råkraften, t. ex. då ett industriföretag, som på grund av stor energiomsättning erhåller billig

Tabell 4. Distributionsföretagens råkraftförsörjning genom egen kraftstation, direktinköp och kedjehandel

Antal detalj-distributörer	Råkraft erhålles från
23	egen kraftstation
24	Sydkraft eller Finsjö KrAB direkt
12	» » » » » och egen kraftstation
3	» » » » » över ett mellanled
1	» » » » » » » » och egen kraftstation
1	Smålands KrAB direkt och egen kraftstation
8	» » » över ett mellanled
1	Motala Krv direkt
2	» » » över ett mellanled
1	» » » » » och egen kraftstation
1	» » » två »
77	

råkraft, avsätter en del härav till en distributör för lägre pris än det distributören skulle fått betala vid direktköp från den ursprunglige leverantören. Samma förhållanden kan uppstå, om flera distributörer bilda en sammanslutning för gemensamt inköp av råkraft. Denna sammanslutning räknas dock här av praktiska skäl såsom ett »mellanled» i kedjehandeln. De allmänna synpunkterna på kedjehandel med råkraft ha närmare berörts i den inledande översikten sid. 59—61.

Tabell 4 utvisar huru de 77 distributionsföretagen i Kalmar län anskaffa sin råkraft. Bland de 23 företag, som erhålla kraft enbart från egen kraftstation, äro Sydkraft och Finsjö KrAB i deras egenskap av detaljdistributörer inräknade.

Av tabellen framgår, att kedjehandel i vidsträckt bemärkelse förekommer i 16 fall, därav 15 över ett och 1 över två mellanled. I 8 av kedjehandelsfallen har antingen det inköpande distributionsföretaget självt eller något föregående mellanled därjämte egen kraftproduktion, varför i dessa fall någon renodlad kedjehandel ej kan anses föreligga.

En noggrann undersökning huruvida kedjehandeln verkat prisuppdrivande eller ej förutsätter en ingående teknisk-ekonomisk utredning för varje särskilt fall, vilken givetvis icke kunnat ske genom elkraftutredningens försorg. Det har emellertid ansetts önskvärt att ha tillgång till en förteckning över alla förekommande fall av kedjehandel för att underlätta senare eventuella undersökningar. I anslutning till nedanstående uppräknings göras även vissa kommentarer, baserade på tillgängligt undersökningsmaterial. Det är icke uteslutet, att en noggrann undersökning senare kan komma att i vissa fall erfordra justering av de lämnade omdömena.

I följande förteckning över kedjehandelsfall ha dessa uppdelats på två grupper, nämligen *skenbar kedjehandel* och *övrig kedjehandel*. Med *skenbar kedjehandel* avses bland annat sådan kedjehandel där återförsäljaren är ett

dotterföretag till vederbörande råkraftleverantör. Skenbar kedjehandel anses även föreligga, om sista ledet i kedjan är en underhållsförening. Såsom övrig kedjehandel ha redovisats alla andra fall av kedjehandel i vidsträcktaste bemärkelse, sålunda även sådan som ej verkar prisuppdrivande.

A. Skenbar kedjehandel

- 1—7. *Smålands KrAB — Vimmerby Stads Elverk — 7 företag: Boda El.F, Grägarps El.F, Hörestadhults Ålderdomshem, Skillingerums Lysbolag, Vennebjörke El.F, Vinketomta Säteri och Äläkra Lysbolag.*

De tre elektriska föreningarna äro underhållsföreningar och de återstående fyra företagen äro ej heller distributionsföretag i egentlig mening, enär de huvudsakligen ha till uppgift att underhålla ledningsnäten. De äro sålunda närmast att jämställa med underhållsföreningar.

8. *Sydkraft — Torsås Ångkvarn & Träindustri — Påryds El.Af.* Påryds El.Af är en underhållsförening.
9. *Sydkraft — AB Ankarsrums Bruk — Hjorted-Tuna KrAB.* Hjorted-Tuna KrAB är dotterbolag (med ändamål att bedriva distributionsverksamhet) till AB Ankarsrums Bruk.

B. Övrig kedjehandel

- 1—3. *Motala Krv — Forsaströms KrAB — 3 företag: AB Gamleby Elverk, Loftahammars Elförening och Lövbo Krst.*
4. *Motala Krv — Forsaströms KrAB — Gamleby Elverk — Loftadalens El.Af.*

Forsaströms KrAB i Östergötlands län inköper råkraft från Motala Krv och Hackefors Krst, men täcker ungefär hälften av sitt kraftbehov genom produktion vid 14 egna kraftstationer. Det kan därför ifrågasättas, om Forsaströms KrAB icke bör närmast betraktas som ursprunglig råkraftleverantör. För sista ledet i ovannämnda fyra kedjehandelsfall utom Lövbo Krst tillämpas vattenfallsstyrelsens normaltariffer. Lövbo Krst:s inköp avser stödkraft till det egna kraftverket. Ifrågavarande kedjehandel kan icke anses verka prisuppdrivande.

5. *Smålands KrAB — Pauliströms Bruk — Järnforsens Enf.* Pauliströms Bruk, som har egen kraftkälla, levererar råkraft till föreningen enligt en enkel energitariff för 8 öre/kWh jämte en fast avgift av 1 200 kr. Tariffen måste anses mindre lämplig.
6. *Sydkraft — AB Ankarsrums Bruk — Gunnebo Bruks AB.* Gunnebo Bruks AB, som liksom mellanledet har egen kraftstation, är en industri och dess kraftinköp har därför ej närmare undersökts.
7. *Sydkraft — Kalmar Stads Gas- och Elverk — Södra Koloniens Elf.* Föreningen köper lågspänd kraft enligt en säsongtariff med ett kWh-

pris av 30 öre under vintern och 8 öre under sommaren. Tariffen måste anses mindre lämplig såsom råkrafttariff. Föreningen synes emellertid närmast vara att anse som en slutlig konsument med uttagning huvudsakligen under sommaren.

Vid en jämförelse med tabell 3 framgår, att endast ett av de distributionsföretag, vilkas medelpriser för inköpt råkraft överstiga 10 öre/kWh, beröres av kedjehandel. Detta fall kommenteras ovan under rubriken »Övrig kedjehandel» (nr 5). I vilken mån kedjehandeln som sådan verkat prisuppdrivande kan dock ej med bestämdhet anges, enär priset påverkas av flera andra faktorer än en eventuell mellanhandsvinst.

Kedjehandelns inverkan på konsumentpriset granskas närmare nedan i samband med undersökning av distributionsföretag med höga medelpriser.

Distributionsföretagens kraftavsättning

Undersökningsmaterialets omfattning

Det stora flertalet distributionsföretag täcka helt eller delvis sitt behov av råkraft genom inköp av högspänd kraft, vilken efter nedtransformering till förbrukningsspänning vidarebefordras över ett distributionsföretaget tillhörigt ortsnät till allmänheten. En del distributörer förse dessutom särskilda storförbrukare, företrädesvis industrier, med elektrisk kraft. Denna avsättning avser vanligen högspänd kraft enligt särskilda tariffer och är ej medräknad i följande framställning, som endast omfattar företagens leveranser av energi för borgerliga behov (belysning samt kraft för hushåll, jordbruk, hantverk och småindustri).

I bilaga 1 anges för varje företag dels den under år 1943 för borgerliga behov försålda energimängden i tusental kWh (kolumn 6), varmed avses den energi, som uppmätts vid förbrukarnas mätare, dels medelförbrukningen per enhet, dvs. den specifika energiförbrukningen (kolumn 7) dels ock medelpriserna m_1 och m_2 (kolumnerna 8 och 9).

Uppgift om den försålda energimängden har icke kunnat erhållas från 18 företag, vilka enbart eller huvudsakligen tillämpa ackordstariffer, enär någon uppmätning av energien i dessa fall ej förekommer. Följande redogörelse omfattar i vad den avser energiomsättning, specifik energiförbrukning och medelpriser sålunda endast 59 företag.

Distributionsföretagens storlek

Länets 77 distributionsföretag äro av mycket skiftande storlek beträffande såväl distributionsområdenas omfattning som antal konsumenter och årligen försåld energimängd. I bilaga 1, kolumn 5, anges för varje företag antalet förbrukare, vilket motsvarar antalet hushåll i vidsträckt mening, sålunda inberäknat hantverkslokaler, butiker, samlingslokaler o. d. Det sammanlagda antalet förbrukare hos de här redovisade företagen utgör 50 603. I många fall sträcka sig distributionsområdena på båda sidor om länsgränsen och som ovan nämnts har någon uppdelning av företagens verksamhet i sådana fall som regel ej skett. På grund härav kan någon direkt jämförelse ej ske med den officiella statistikens uppgifter om antalet förefintliga personhushåll i Kalmar län (61 751 st. enligt folkräkningen den 31 december 1930).

I tabell 5 äro distributörerna sammanförda i grupper efter företagsform samt i stads- och landsbygdsföretag. För varje grupp upptagas värdena för det största och det minsta företaget samt medeltalet för alla företag inom gruppen icke blott beträffande antalet förbrukare och försäld energimängd utan även beträffande antalet kommuner, inom vilka företaget idkar distributionsverksamhet. Bortsett från lotsverket, Sydkraft och Finsjö KrAB, som ha en flera län omspännande distribution, äro alla inom vederbörande företags distributionsområde liggande kommuner medtagna, även om de äro att hänföra till annat län. Då kommunerna ju äro av mycket skiftande storlek och företagens verksamhet kan avse större eller mindre delar av en kommun, bör antalet distributionskommuner ej uppfattas såsom ett fullgott uttryck för omfattningen av de olika företagens verksamhet. Uppgifterna angående försäld energi avse som ovan nämnts endast de 59 företag, som lämnat uppgift om energiomsättningen.

De flesta företagens distributionsområden sträcka sig icke över flera än en eller två kommuner. Av samtliga företag ha 47 st. (61 %) distribution endast inom en kommun och blott 4 st. (5 %), nämligen tre aktiebolag och ett industriföretag, ha distribution i mer än fem kommuner.

Av samtliga förbrukare i länet erhålla 43 % elkraft från aktiebolag, 36 % från kommunala företag, 7 % från underhållsföreningar, 7 % från industrier, 4 % från ekonomiska föreningar och 3 % från enskilda personer. Av hela den detaljdistribuerade energien belöper på kommunala företag 43 %, aktiebolag 40 %, underhållsföreningar 7 %, ekonomiska föreningar 5 %, industrier 3 % och enskilda personer 2 %. På de speciella företagen ankommer mindre än 0,5 % såväl av antalet förbrukare som av den försälda energimängden.

De största distributionsföretagen i länet äro, om hänsyn tages endast till

Tabell 5. Detaljdistributörernas distributionsområden, konsumentantal och energiavsättning

Företagsform	Antal företag	Distribuerar till nedanstående antal						Försäld energi (1000 kWh)		
		kommuner			förbrukare			max.	min.	medel
		max.	min.	medel	max.	min.	medel			
Staten.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kommun	5	2	1	1·4	9 346	550	3 664	3 451	520	1 788
Aktiebolag	6	66	2	15·7	13 159	165	3 665	4 439	63	1 399
Ekonomisk förening	9	3	1	1·4	510	13	212	339	2	146
Underhållsförening..	18	3	1	1·6	486	7	190	255	2	83
Industri	14	8	1	1·8	1 800	16	252	470	2	84
Enskild person.....	23	4	1	1·4	570	3	63	175	2	27
Speciell	2	3	1	2·0	4	4	4	2	1	2
Stadsföretag.....	6	6	1	2·5	9 346	1 135	4 021	3 451	550	1 838
Landsbygdsföretag..	71	66	1	2·7	13 159	3	373	4 439	1	183
Länet	77	66	1	2·6	13 159	3	657	4 439	1	352

distributionskommunernas antal, Finsjö KrAB med 66, Sydkraft med 14, Torsås Ångkvarn & Träindustri med 8 och Västerviks KrAB med 6 kommuner. I fråga om antalet konsumenter dominerar likaledes Finsjö KrAB, som förser 13 159 förbrukare med elkraft. Därnäst följa Kalmar Stads Gas- och Elverk med 9 346, Västerviks KrAB med 5 220 samt stadselverken i Oskarshamn och Nybro med resp. 4 293 och 2 700 förbrukare. Som det femte i ordningen följer ett landsbygdsföretag, AB Torsås Ångkvarn & Träindustri, med 1 800 förbrukare. Sydkraft, som har 1 575 förbrukare, kommer först på sjätte plats. Även med hänsyn till energiavsättningen äro Finsjö KrAB och stadselverken i Kalmar de största företagen i länet (resp. omkring 4,4 och 3,5 milj. kWh). Därnäst följa Oskarshamns Stads Elverk (2,9 milj. kWh), Västerviks KrAB (2,1 milj. kWh) och Nybro Stads Elverk (1,3 milj. kWh).

En del av distributionsföretagen i länet äro mycket små. Sålunda tillgodose 19 företag, motsvarande 25 % av samtliga företag i länet, ett lägre antal än 20 konsumenter. Av dessa småföretag äro 10 enskilda, 4 underhållsföreningar, 2 industrier, 2 speciella och 1 ekonomisk förening. Den till konsumenterna försålda energimängden understiger 5 000 kWh i fråga om 13 företag, motsvarande 17 % av samtliga företag, nämligen 5 enskilda, 3 underhållsföreningar, 2 industrier, 2 speciella och 1 ekonomisk förening. Bland dessa senare äro ej medräknade några av de 18 företagen med ackordstariffer, vilka dock i allmänhet ha mycket små energileveranser.

Vid jämförelse mellan stads- och landsbygdsföretag bör iakttagas, att uppgifterna för stadsföretagen inbegripa även dessa företags distribution inom angränsande landsbygd. Enligt uppgift distribuera Västerviks KrAB inom 5 och AB Borgholms Elverk inom 2 landskommuner samt stadselverken i Nybro och Oskarshamn vardera inom 1 landskommun.

Tariffer

I den inledande översikten, kap. III, har en närmare beskrivning lämnats över förekommande typer av tariffer, dessas benämning, klassificering och beteckning med typnummer, vilket ger upplysning om av vilka beståndsdelar (fast avgift, effektagift och energiavgift) vederbörande tariff är uppbyggd. I bilaga 1, kolumn 10, har för varje distributionsföretag angivits dess tariffuppsättning genom uppräknig av typnumren på de tariffer, företaget tillämpar. Om ett företag har ett flertal tariffer, som tillhöra samma typ men äro avsedda för olika ändamål (belysning, motordrift, matlagning etc.) eller olika användningsområden (bostäder, butiker, samlingslokaler etc.), sammanföras dessa i kolumn 10 under ett gemensamt typnummer. Betydelsen av de olika typnumren kan enklast utläsas med hjälp av den förklaring till tariffernas sifferbeteckning, som intagits såsom bilaga 3 till den inledande översikten.

De 77 distributionsföretagen i Kalmar län tillämpa sammanlagt 226 tariffer, dvs. i genomsnitt 3 per företag. Vid 16 företag förekommer endast en

tariff. Det största antalet uppvisar Finsjö KrAB och Torsås Ångkvarn & Träindustri med vardera 11 tariffer. De kommunala företagen och aktiebolagen ha i genomsnitt betydligt flera tariffer per företag än övriga företagsformer.

Av större intresse än det antal tariffer, varje företag uppvisar, är den eller de av företaget tillämpade tariffernas uppbyggnad. Denna åskådliggöres som ovan nämnts genom en sammanställning av tre siffror, tariffens typnummer. Av *tabell 6* framgår i vilken omfattning tariffer av olika typer tillämpas inom de skilda grupperna av distributionsföretag i länet. Tariffernas typnummer ha angivits inom parentes. En punkt i ett typnummer kan ersättas med vilken siffra som helst (utom 0 såsom tredje siffra) utan att typen ändras.

Den enkla energitariffen är mycket rikligt representerad. Ehuru denna tariff typ ej är ägnad att sporra till ökad användning av elektrisk kraft, förekommer den såsom enda tariff typ hos många landsbygdsföretag. Av det totala antalet tariffer äro 35 % enkla energitariffer och den energiuttagning, som sker enligt desamma, utgör 25 % av hela energiomsättningen.

Även grundavgiftstarifferna äro många — 30 % av hela antalet — och uttagningen enligt dessa tariffer är stor (50 %). Typerna tidgränstariff, ackordstariff och enkel blocktariff förekomma i måttlig omfattning (varje

Tabell 6. Antal tariffer av olika typer hos skilda företagsgrupper

Tariff typ (med typnummer)	Antal tariffer som tillämpas inom företagsgrupperna									Energi- omsätt- ning %
	staten	kom- mun	AB	ekon. före- ning	under- hålls- fören.	in- dusti	enskild	speciell	Summa	
Enkel energitariff (001, 101)	—	8	12	7	16	13	21	2	79	25
Enkel blocktariff (002, 102)	—	3	3	—	5	1	4	2	18	3
Polygontariff (003, 103) och utnyttjningsta- riff (004, 104)	—	1	—	—	—	—	—	—	1	0
Tidspärrtariff (005, 105)	—	1	—	—	—	—	—	—	1	0
Säsongtariff (006, 106)	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Tidgränstariff (007, 107)	—	3	5	—	16	3	1	—	28	2
Stegrabattariff (008, 108)	—	2	—	—	—	1	1	—	4	8
Effekttariff (01., 11.) ..	—	1	—	—	—	—	—	—	1	5
Effektgränstariff (04., 14.)	—	3	—	—	—	—	—	—	3	6
Grundavgiftstariff (2., 3., 4., 5., 6.) ..	—	10	22	8	11	10	7	—	68	50
Ackordtariff (. 0)	—	1	1	1	1	8	11	—	23	1 ¹
Speciella tariffer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa tariffer	—	33	43	16	49	36	45	4	226	100
Antal företag	—	5	6	9	18	14	23	2	77	—
Antal tariffer i genom- snitt per företag ..	—	7	7	2	3	3	2	2	3	—

¹ Uppskattat.

typ med 12—8 % av hela antalet tariffer), men uttagningen enligt dessa tariffer är obetydlig. Övriga tariff typer förekomma blott i ett mindre antal fall och uppvisa även i regel små energiomsättningar. För ackordtarifferna ha energiomsättningen uppskattats till 1 % av den totala omsättningen.

Som ovan antytts förekommer, att skilda tariffer — om än av samma typ — tillämpas alltefter det ändamål, vartill energien användes. Enligt distributörernas uppgifter äro av de 226 tarifferna i länet 57 avsedda för energi till belysning och småapparater, 27 till motorer och ej ackumulerande värmeapparater, 2 till matlagning, 8 till ackumulerande värmeapparater och 67 till vilket ändamål som helst. Av de återstående avse 63 såväl belysning som motorer, 1 såväl belysning som elspisar, 1 såväl motorer som elspisar.

De två rikligast företrädta tariff typerna, den enkla energitariffen och grundavgiftstariffen, ha fått den allsidigaste användningen, nämligen för så gott som hela skalan av olika ändamål. Den enkla energitariffen har dock företrädesvis (i 25 fall av 79) betecknats såsom belysningstariff och grundavgiftstarifferna ha oftast (i 35 fall av 68) avsetts för alla tänkbara ändamål. Av 23 ackordstariffer äro samtliga utom en betecknade som belysningstariffer.

Efter år 1943 har på flera håll tariffomläggning skett. Elkraftutredningen framlade i januari 1947 betänkande med förslag till standardtariffer för detaljdistribution av elektrisk kraft (SOU 1947: 4). Redan dessförinnan hade Sydkraft och Finsjö KrAB och flera av deras underdistributörer börjat införa tariffer, som i allt väsentligt överensstämde med de av elkraftutredningen förordade standardtarifferna. Enligt uppgift från Sydkraft tillämpas dylika tariffer numera av 17 företag. Det kan förväntas, att för vanlig detaljdistribution till hushåll, jordbruk, hantverk och småindustri den i betänkandet föreslagna normaltariffen skall komma till allt allmänare användning. Normaltariffen utgöres av en grundavgiftstariff, sammansatt — förutom av en engångsavgift — av tre årligen återkommande avgifter, nämligen en abonnentavgift per mätpunkt, en grundavgift per tariffenhet och en energiavgift per kWh.¹

Specifik energiförbrukning

Att en bygd blivit elektrifierad innebär, att den har tillgång till elektrisk kraft. I vilken omfattning denna tillgång verkligen utnyttjas får man kännedom om genom att fastställa *den specifika energiförbrukningen*, dvs. den för bygden genomsnittliga energiuttagningen under ett år hos varje konsument eller hushåll. Då hushållen kunna vara av mycket skiftande storlek har för utredningens ändamål införts begreppet *förbrukningsenhet* (F) såsom en för hela landet gemensam måttenhet för gradering av konsumenthushållen efter deras storlek, dvs. deras elektrifieringsbehov. Den enskilde förbrukaren anses representera det antal förbrukningsenheter, som motsvarar summan av

¹ Sydkraft och Finsjö KrAB tillämpar en grundavgift av 7 kr. 50 öre per tariffenhet.

antalet rum och antalet hektar odlad jord med ett tillägg till summan av 2 enheter. Den specifika energiförbrukningen inom ett företags distributionsområde anges i bilaga 1, kolumn 7, såsom den genomsnittliga energiuttagningen under ett år per förbrukningsenhet (kWh/F) inom området. Antalet förbrukningsenheter inom ett distributionsområde har kunnat uppskattas med ledning av den officiella statistikens uppgifter om rumsantal och åkerareal.¹

Uppgifterna i kolumn 7 utgöra ett uttryck för i vilken grad den elektriska kraften utnyttjas inom respektive distributionsområden. I största allmänhet torde man kunna säga, att en specifik energiuttagning, som håller sig under 30 à 35 kWh/F ger en antydning om, att området ifråga huvudsakligen endast är belysningselektrifierat. En dubbelt så stor medelförbrukning, 60 à 70 kWh/F, gör det troligt, att elkraften inom området även användes för motor-drift och en specifik energiförbrukning av över 100 kWh/F antyder en ännu mera vidgad användning av den elektriska energien. Inom områden, där elkraften fått en mycket omfattande användning, t. ex. till såväl belysning och motorer som matlagning och bostadsuppvärmning, kan den specifika energiförbrukningen stiga till 1 000 kWh/F och däröver. Elkraftutredningen har, såsom i den inledande översikten (sid. 66) framhållits, utgått ifrån att en specifik energiförbrukning av 65 kWh/F motsvarade vad som kunde anses vara en rimlig elektrifieringsnivå på landsbygden.

I *diagram 3* är den genomsnittliga energiförbrukningen per förbrukningsenhet inom samtliga ifrågavarande distributionsområden grafiskt återgiven. Företagens storlek har utmärkts genom att antalet förbrukningsenheter avsatts efter den horisontella axeln. Stadsföretagens staplar ha markerats genom streckning. Eftersom en del stadsföretag ha en betydande landsbygdsdistribution, ger diagrammet ej en fullt riktig avvägning mellan städer och landsbygd. Med ledning av uppgifterna i bilaga 1, kolumn 7, kan ett godtyckligt utvalt företags läge i diagrammet lätt bestämmas, varigenom man får en uppfattning om hur pass välelektrifierat företagets distributionsområde är i jämförelse med övriga områden i länet.

Tabell 7 utvisar den specifika energiförbrukningen inom olika företagsgruppers distributionsområden. För varje grupp angivas värdena för de företag, som uppvisa högsta och lägsta energiuttagningen per förbrukningsenhet, ävensom genomsnittsvärdet för hela gruppen.

Av sammanställningen framgår bl. a., att den specifika energiförbrukningen hos företag i Kalmar län i medeltal är 55 kWh/F och varierar mellan 169 och 9 kWh/F. Elektrifieringsnivån är i genomsnitt högst inom de kommunala och lägst inom industriföretagens distributionsområden. Hos stadsföretagen är den specifika energiförbrukningen i medeltal 73 kWh/F. Genomsnittsvärdet för landsbygdsföretagen, 42 kWh/F, ligger lägre än det av elkraftutredningen antagna medelvärde 65 kWh/F. Elektrifieringsnivån är emellertid mycket olika i de skilda landsbygdsområdena.

¹ Begreppet förbrukningsenhet förklaras närmare i den inledande översikten sid. 64.

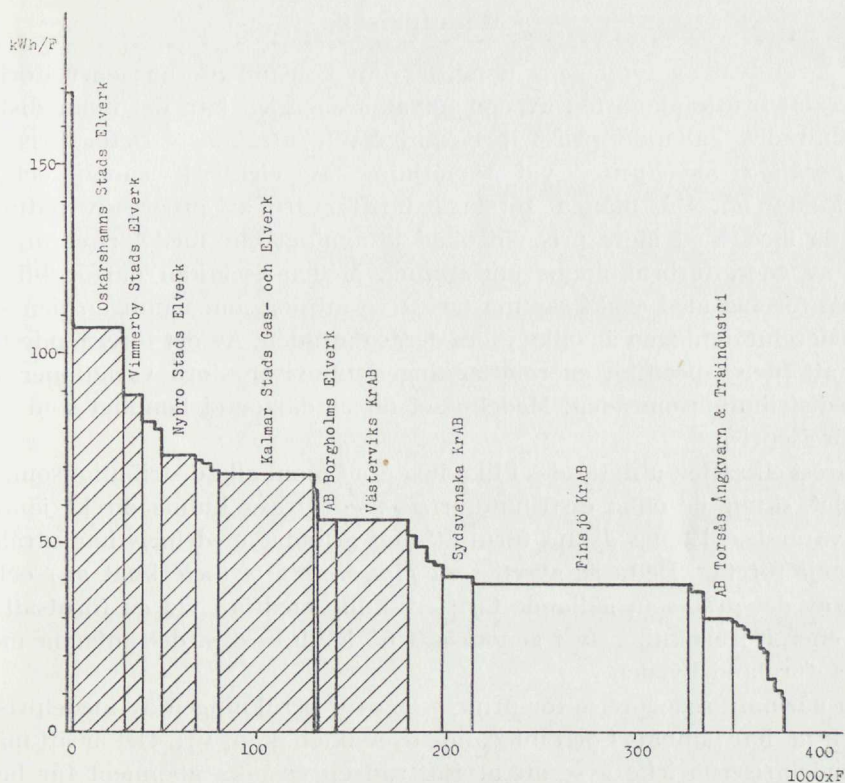

Diagram 3. Specifik energiförbrukning (kWh/F) hos distributionsföretagen i Kalmar län.
(Stadsföretagens staplar äro streckade.)

Tabell 7. Specifik energiförbrukning inom olika grupper
av företag

Företagsform	Specifik energiförbrukning (kWh/F)		
	max.	min.	medel
Staten	—	—	—
Kommun	169	68	83
Aktiebolag	82	39	45
Ekonomisk förening	80	14	55
Underhållsförening	72	11	44
Industri	30	9	26
Enskild person	137	13	37
Speciell	48	30	37
Stadsföretag	107	56	73
Landsbygdsföretag	169	9	42
Länet	169	9	55

Medelpriser

På grundval av företagens uppgifter om konsumenternas energiförbrukning samt bruttointkomsten av den försålda energien kan det inom distributionsområdet gällande priset per såld kWh uträknas. Detta pris utgör det *verkliga medelpriset* vid försäljning av elektrisk energi och har betecknats m_1 . Då många företags tariffer äro av progressiv natur och sålunda medge ett lägre pris vid ökad uttagning, blir medelpriset m_1 beroende av energiförbrukningens omfattning. Medelpriset kan därför bli olika för två företag med exakt samma tariffuppsättning, om nämligen den specifika energiuttagningen är olika inom deras områden. Av det föregående framgår, att den specifika energiuttagningen uppvisar stora variationer inom olika distributionsområden. Medelpriset m_1 är därför ej lämpligt som direkt jämförelsepris.

Därest elkraften utnyttjades i lika hög grad inom alla distributionsområden i landet, skulle de olika distributörernas medelpriser kunna direkt jämföras med varandra. Ett på denna förutsättning grundat medelpris har uträknats för varje företag. Detta är avsett som *jämförelsepris* (betecknat m_2) och utgöres av det pris, som gällande tariffer skulle medföra vid en förutsatt specifik energiförbrukning av i genomsnitt 65 kWh/F, dvs. det antagna medelvärdet för landsbygden.

En närmare redogörelse för principerna för beräkningen av medelpriserna m_1 och m_2 har lämnats i den inledande översikten, kap. VII. Det är att märka, att medelpriserna icke avse att utvisa, vad en enstaka abonnent får betala. De ange helt enkelt distributionsföretagets medelinkomst per kWh av all företagets distribution för borgerliga behov. Medelvärdena m_1 och m_2 äro sålunda genomsnittspris, som gälla för distributionsområdet som helhet betraktat.

Medelpriserna m_1 och m_2 ha angivits för varje företag i bilaga 1, kolumnerna 8 och 9.

Vid en jämförelse mellan ett visst företags verkliga medelpris (m_1) och beräknade medelpris (m_2) kunna följande allmänna synpunkter framhållas. Om ett företag tillämpar en enda tariff, som är av icke progressiv natur, och energipriset sålunda är detsamma oavsett energiuttagningens omfattning, bli m_1 och m_2 lika stora. Tillämpar företaget flera icke progressiva tariffer, om än av samma typ¹, exempelvis enkla energitariffer med olika pris för belysning och motordrift, kan det inträffa, att m_1 och m_2 bli olika. Detta beror på att förbrukningens fördelning på nämnda ändamål vid en elektrifieringsnivå av 65 kWh/F, som lagts till grund för beräkningen av m_2 , i vissa fall kan avvika från den nu rådande, på vilken beräkningen av m_1 grundar sig. Klart är vidare, att m_1 och m_2 bli lika stora, om den gällande specifika energiförbrukningen inom företagets distributionsområde är just den för m_2 beräknade, nämligen 65 kWh/F. Med nyss nämnda undantag gäller regeln, att om för ett visst företag medelpriserna m_1 och m_2 äro olika, så utvisar detta, att företaget tillämpar åtminstone någon tariff av progressiv natur. Storleken av skillnaden mellan m_1 och

¹ Om ett företag har flera tariffer av samma typ angives i bil. 1, kolumn 10, endast ett typnummer. (Se sid. 19.)

m_2 påverkas sålunda av två olika omständigheter, nämligen dels den specifika energiförbrukningen, dels gällande tariffers progressivitet. Ju närmare företagets specifika energiförbrukning ligger jämförelsevärdet 65 kWh/F och ju mindre progressiva dess tariffer äro, desto mindre blir skillnaden mellan m_1 och m_2 . Om ett företag uppvisar särskilt låg eller också särskilt hög specifik energiförbrukning eller starkt progressiva tariffer, blir skillnaden mellan m_1 och m_2 stor.

En grafisk framställning av medelpriserna hos företagen i Kalmar län finnes återgiven i *diagram 4*, som avser det verkliga medelpriset m_1 , och *diagram 5*, som avser jämförelsepriset m_2 . Företagens storlek har utmärkts genom att energiomsättningen avsatts å den horisontella axeln. Stadsföretagens staplar ha streckats.

Tabell 8 utvisar medelpriserna hos företagen uppdelade gruppvis efter organisationsform samt i stads- och landsbygdsföretag.

Det verkliga medelpriset (m_1) för hela länet är 19 öre/kWh. Högst ligger Sävsjöby El.F med 60 öre/kWh och lägst Arby-Hagby El.Af och Loftadalens El.Af, båda med 10 öre/kWh.

Av de olika företagsformerna ligga de speciella företagen och aktiebolagen högst med 22 resp. 21 öre/kWh, medan de ekonomiska föreningarna ha det lägsta medelpriset, 14 öre/kWh. Stadsföretagens verkliga medelpriser äro i genomsnitt något lägre än landsbygdsföretagens. De uppvisa emellertid ej så stora variationer som priserna i olika landsbygdsområden. Bland stadsföretagen uppvisa Vimmerby Stads Elverk det högsta verkliga medelpriset (21 öre/kWh) och Oskarshamns Stads Elverk det lägsta (14 öre/kWh).

De högsta verkliga medelpriserna i länet förekomma hos landsbygdsföretagen. Högst ligger som nämnts Sävsjöby El.F med 60 öre/kWh. Därefter följa Ålåkra Lysbolag med 49, Vennebjörke El.F med 41, Toverums Bruk med 40, Grägarps El.F och Hörestadhults Ålderdomshem med 39, Boda El.F med 37, AB Blomstermåla Möbelfabrik och Vinketomta Säteri med 36, Aboda Kvarn och AB Emsfors Bruk med 35, Kranklösa Elverk och Mönsterås Soc-

Tabell 8. Verkligt medelpris (m_1) och jämförelsepris (m_2) inom olika grupper av företag

Företagsform	Verkligt medelpris m_1 (öre/kWh)			Jämförelsepris m_2 (öre/kWh)		
	max.	min.	medel	max.	min.	medel
Staten	—	—	—	—	—	—
Kommun	21	13	17	23	17	19
Aktiebolag	23	16	21	28	17	19
Ekonomisk förening	60	10	14	60	10	18
Underhållsförening	41	13	20	34	13	19
Industri	40	17	20	36	15	19
Enskild person	49	11	20	35	11	22
Speciell	39	14	22	35	12	24
Stadsföretag	21	14	18	23	17	19
Landsbygdsföretag	60	10	20	60	10	20
Länet	60	10	19	60	10	19

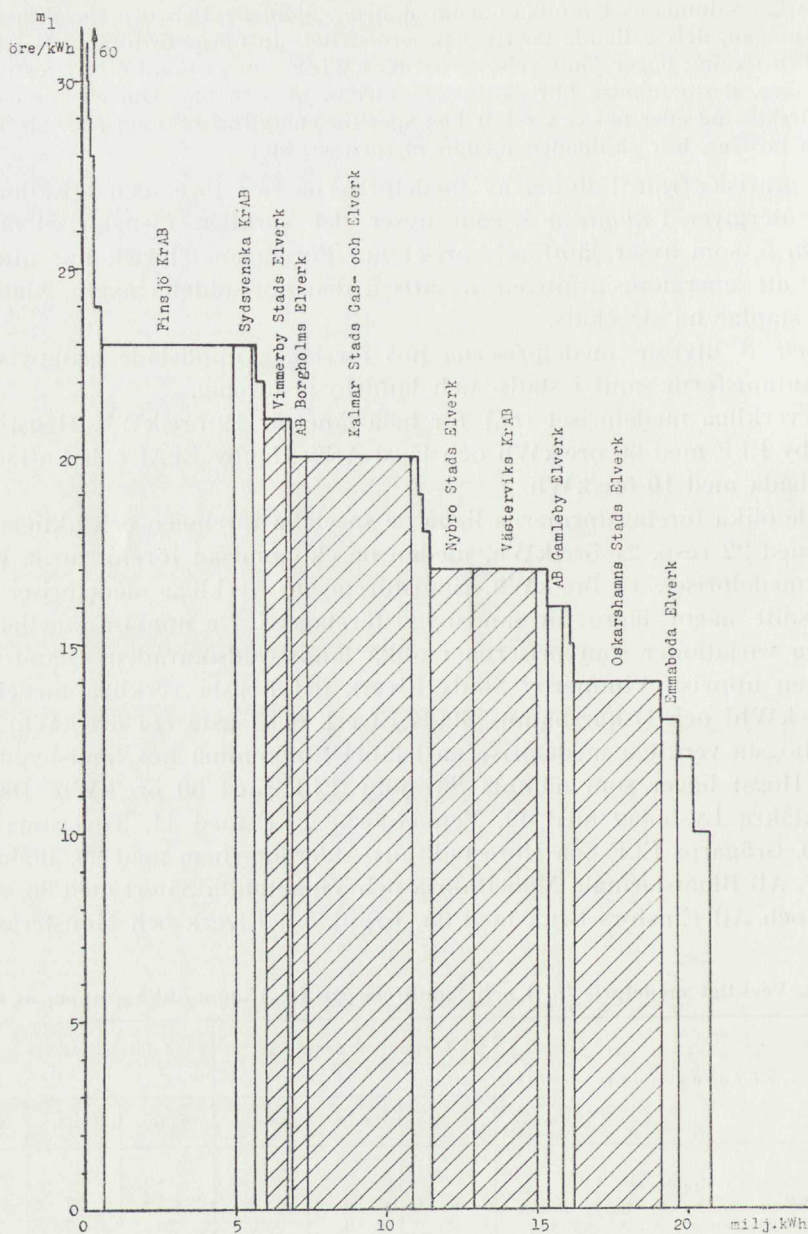

Diagram 4. Verkligt medelpris (m_1) för detaljdistribuerad kraft.
(Stadsföretagens staplar äro streckade.)

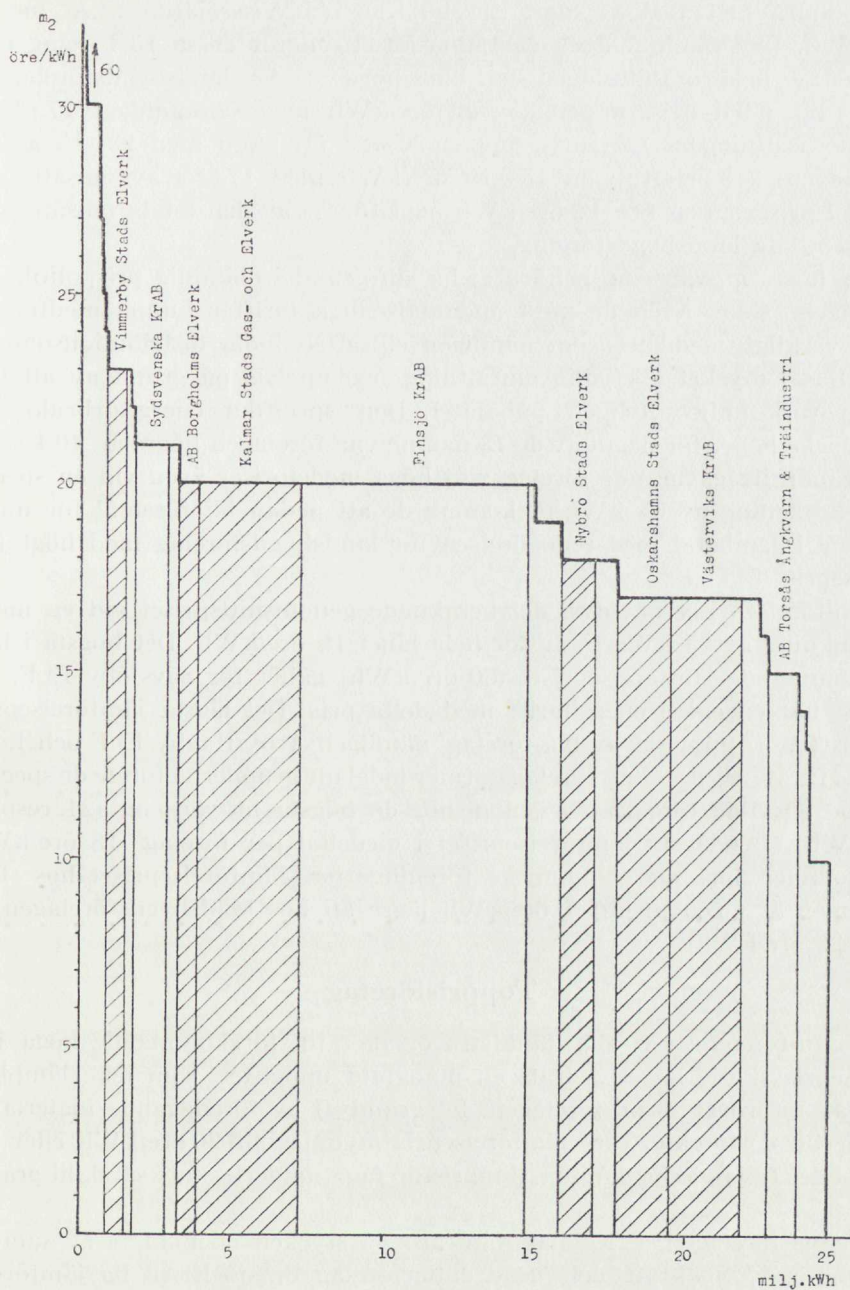

Diagram 5. Jämförelsepris (m₂), utgörande beräknat medelpris för detaljdistribuerad kraft vid en specifik energiförbrukning av 65 kWh/F.
(Stadsföretagens staplar äro streckade.)

kens Södra Aelf med 34 samt Eksebo Krst och Vissefjärda El.Af med 30 öre/kWh. Den sammanlagda energiomsättningen för dessa 15 företag utgör 28,8 % av hela omsättningen på landsbygden. Av landsbygdsföretagen i övrigt ligga 9 i prisgruppen 25—29 öre/kWh med sammanlagt 17,4 % av energiomsättningen, 12 i prisgruppen 20—24 öre/kWh med 23,0 % av omsättningen, 9 i prisgruppen 15—19 öre/kWh med 17,3 % av omsättningen och 8 i prisgruppen 11—14 öre/kWh med 13,5 % av den totala omsättningen hos samtliga landsbygdsföretag.

De höga m_1 -värdena behöva ej ha sin grund i olämplig prispolitik från företagets sida. Även de mest ändamålsenliga tariffer kunna medföra ett högt verkligt medelpris, om nämligen elkraften inom distributionsområdet utnyttjas i mycket obetydlig omfattning (exempelvis på grund av att företagets verksamhet nyligen påböjats). Den specifika energiförbrukningen ligger icke heller för något av de 15 namngivna företagen högre än 40 kWh/F. I den mån ifrågavarande företag visa höga medelpriser även vid en specifik energiuttagning av 65 kWh/F, komma de att nedan bli föremål för undersökning i samband med redogörelsen för landsbygdsföretag med högt jämförelsepris.

Jämförelsepriset m_2 , dvs. det beräknade genomsnittspriset vid en medelförbrukning av 65 kWh/F, är för hela länet 19 öre/kWh. Det högsta i länet förekommande jämförelsepriset (60 öre/kWh) gäller för Sävsjöby El.F, som endast har en enkel energitariff med detta pris. Det lägsta jämförelsepriset (11 öre/kWh) uppvisas av två företag, nämligen Arby-Hagby El.F och Loftadalsens El.Af. Av de efter företagsformer indelade grupperna förete de speciella och de enskilda företagen i genomsnitt de högsta m_2 -värdena (24 resp. 22 öre/kWh). Det lägsta jämförelsepriset i medeltal per företag (18 öre/kWh), förekommer hos de ekonomiska föreningarna. Jämförelsepriset hos stadsföretagen är i genomsnitt 1 öre/kWh lägre än hos landsbygdsföretagen (19 resp. 20 öre/kWh).

Topprisföretag

För utrönande av alla tänkbara orsaker till förekommande höga jämförelsepris skulle ha erfordrats en mångfald uppgifter, som icke lämpligen kunnat infordras från företagen. På grundval av föreliggande material ha emellertid de företag, vars jämförelsepris m_2 uppgå till 20 öre/kWh eller däröver, i det följande benämnda »topprisföretag», underkastats särskild granskning.

Topprisföretagen i Kalmar län äro 33 stycken eller 43 % av samtliga distributörer. Sydkraft och dess dotterföretag Finsjö KrAB ha jämförelsepriser på 21 resp. 20 öre/kWh och ingå sålunda med sin omfattande distribution bland topprisföretagen i länet; det kan dock framhållas, att samma tariffer finnas tillgängliga inom båda företagens samtliga distributionsområden i olika län samt att jämförelsepriset för företagens hela detaljdistribution inom samtliga län understiger 20 öre/kWh. Av stadsföretagen äro 3 (Vimmerby,

Borgholm och Kalmar) topprisföretag med priser mellan 23 och 20 öre/kWh. Sammanlagt distribuera topprisföretagen energi till 30 052 förbrukare motsvarande 59 % av samtliga konsumenter i länet. För de topprisföretag, som enbart ha landsbygdsdistribution, är antalet förbrukare 18 141 eller 69 % av landsbygdsföretagens samtliga förbrukare.

I följande *tabell 9* lämnas specificerade uppgifter beträffande de 18 företag, vilkas jämförelsepriser uppgå till minst 25 öre/kWh, samt vissa medelvärden beträffande dels dessa företag i högsta prisgruppen, dels de 30 topprisföretagen med enbart landsbygdsdistribution, dels ock alla 33 topprisföretagen. För jämförelse ha vidare motsvarande medeltal angivits för såväl alla landsbygdsföretag som samtliga distributionsföretag i länet.

Av tabellen framgår, att av de 18 där upptagna företagen i högsta prisgruppen 8 äro enskilda, 4 industrier, 3 underhållsföreningar, 2 ekonomiska föreningar och 1 speciellt. Av samtliga 33 topprisföretag äro 9 enskilda,

Tabell 9. Landsbygdsföretag med höga jämförelsepriser.

Jämförelsepris m_2 (öre/kWh)	Företagets namn	Företagsform	Räkraftanskaffning				Detaljdistribution	
			Egen kraftstation (E)	Över antal mellanlöd	Ursprunglig räkraftleverantör	Inköpt räkraft (1000 kWh)	Medelpris m_0	Tariff typer
60	Sävsjöby EL.F	ek. f.	E	—	—	—	13	001
36	Toverums Bruk	ind.	E	—	—	—	16	101, 700
35	Hörestadshults Äldersdomshem	spec.	—	1	Smålands KrAB	·	4	102
»	Sandslätts Möbel- & Industri AB	ind.	E	—	—	—	16	001, 700
»	Skillingeryms Lysbolag	ensk.	—	1	Smålands KrAB	·	3	601
34	Boda EL.F	und.f.	—	1	»	—	7	102
32	Aboda Kvarn	ensk.	E	—	—	—	91	101
»	Kranklösa Elverk	»	E	0	Sydskraft	3	25·6	7
»	Vinketomta Säteri	»	—	1	Smålands KrAB	·	·	6
30	AB Emsfors Bruk	ind.	E	—	—	—	385	101, 108
»	Vissefjärda EL.Af	ek. f.	—	0	Sydskraft	232	7·4	510
28	Eksebo Krst	ensk.	E	—	—	—	23	501
»	Ålåkra Lysbolag	»	—	1	Smålands KrAB	·	·	34
27	Lindås Gjuteri & Formfabriks AB	ind.	E	0	Sydskraft	·	·	167
»	Vennebjörke EL.F	und.f.	—	1	Smålands KrAB	—	—	9
26	Kulltorps Egendom	ensk.	E	—	—	—	20	101
25	Grägarps EL.F	und.f.	—	1	Smålands KrAB	—	—	14
»	Värnanäs Egendom	ensk.	E	0	Sydskraft	31	17·0	54
60—25	Ovannämnda företag	medeltal				89	8·6	77
60—20	30 topprisföretag (landsbygdsföretag).....	»				80	7·6	605
60—20	Samtliga 33 topprisföretag	»				1 380	3·4	911
60—10	Samtliga landsbygdsföretag	»				172	6·1	373
60—10	» företag i länet	»				1 280	3·5	657

7 underhållsföreningar, 6 industrier, 4 aktiebolag, 4 ekonomiska föreningar, 2 kommunala och 1 speciellt företag. De enskilda företagen äro visserligen de till antalet flesta, men om varje typgrupp undersökes för sig finnas de procentuellt flesta topprisföretagen bland industrierna. Därefter följa de enskilda företagen och aktiebolagen.

En undersökning av topprisföretagens råkraftanskaffning visar, att 15 företag (45 %) ha egen kraftkälla och sålunda äro helt eller delvis självförsörjande, medan 18 företag (55 %) äro totalinköpande. Denna fördelning skiljer sig icke avsevärt från den som gäller för samtliga företag i länet (resp. 49 och 51 %). Inom den högsta prisgruppen, dvs. av de i tabellen namngivna företagen, ha 10 st. eller 56 % egen kraftkälla och av dem äro 7 st. (39 %) helt självförsörjande. Av samtliga företag äro 30 % helt självförsörjande.

De 6 topprisföretag, som endast äro delvis självförsörjande, inköpa alla sin råkraft från Sydkraft eller Finsjö KrAB direkt.

Av de 18 totalinköpande topprisföretagen erhålla 7, alla i högsta prisgruppen, kraft från Vimmerby Stads Elverk, som i sin tur köper råkraft från Smålands KrAB. Detta bolag levererar därjämte kraft till 1 topprisföretag direkt och till ytterligare 1 över ett mellanled. Finsjö KrAB levererar råkraft till 5 topprisföretag direkt och Sydkraft till 3 direkt och till 1 över ett mellanled.

Som av ovanstående framgår förekommer kedjehandel med råkraft i 9 fall beträffande topprisföretagen. I 8 av dessa fall är kedjehandeln att betrakta som skenbar. Det återstående har kommenterats ovan under rubriken »Övrig kedjehandel» (nr 5).

De topprisföretag, som ha enbart landbygdsdistribution, inköpa i regel små energibelopp till ofta relativt höga inköpspriser. Medeltalen per företag äro 80 000 kWh inköpt råkraft och 7,6 öre/kWh mot 172 000 kWh och 6,1 öre/kWh beträffande samtliga landsbygdsföretag. Att märka är emellertid, att dessa medeltal hänföra sig endast till det starkt begränsade antal företag, beträffande vilka uppgifter om råkraftinköp föreligga.

Skillnaden mellan inköpspris (m_0) och försäljningspris (m_1) är störst hos följande företag: Vissefjärda El.Af ($m_0 = 7,4$ och $m_1 = 30$ öre/kWh), Hjorted-Tuna KrAB ($m_0 = 3,0$ och $m_1 = 22$ öre/kWh) samt Bösebo El.Enf ($m_0 = 10,2$ och $m_1 = 28$ öre/kWh).

På varje landsbygdsföretag i länet belöpa i genomsnitt 373 förbrukare. Topprisföretagen på landsbygden uppvisa i medeltal ett högre antal, nämligen 605 konsumenter per företag, beroende på att Sydkraft och Finsjö KrAB med tillhopa 14 734 förbrukare ingå bland dessa företag. Frånräknas dessa båda företag, vilka med ett jämförelsepris av 21 resp. 20 öre/kWh ligga nära den undre gränsen för topprisföretagen, erhålles för samtliga återstående topprisföretag i genomsnitt 122 förbrukare per företag. För de 18 företagen i den högsta prisgruppen är medeltalet lågt (77 förbrukare per företag).

Av särskilt intresse vid undersökningen av företag med höga jämförelsepris äro de av dessa företag tillämpade tarifftyperna. De 30 topprisföretagen

med enbart landsbygdsdistribution redovisa tillsammans 83 tariffer, därav 28 enkla energitariffer, 27 grundavgiftstariffer, 14 enkla blocktariffer, 11 tidgränstariffer, 2 ackordstariffer och 1 stegrabatttariff. De i tabell 9 upptagna 18 topprisföretagen i högsta prisgruppen tillämpa sammanlagt 36 tariffer, därav 12 enkla energitariffer (typnummer 001 eller 101), fördelade på nio företag, som antingen tillämpa enbart dylika tariffer eller därjämte ha ackords- (700), stegrabatt- (108) eller grundavgiftstariffer (501). Sex av ifrågavarande företag tillämpa tariffer av typen enkel blocktariff (102) antingen enbart eller jämte grundavgiftstariff (201, 601) och de tre återstående ha enbart grundavgiftstariff (501 eller 601). Topprispföretagen använda sålunda olika tariff typer i ungefär samma proportioner som företagen i allmänhet. Progressiva tariffer förekomma dock i mindre utsträckning hos topprisföretagen i högsta prisgruppen än bland övriga företag i länet.

Eftersom Sydkraft och Finsjö KrAB med deras över hela länet utsträckta distribution ingå bland topprisföretagen, komma så gott som samtliga kommuner, utom ett fåtal längst i norr och ett par längst i söder, att falla inom topprisområdet. De flesta företagen med jämförelsepris på 25 öre/kWh och däröver äro emellertid belägna i länets västra del — skogsbygderna — och förekomma särskilt rikligt i trakten av Vimmerby.

De här undersökta topprisföretagen, dvs. de som vid en förutsatt specifik energiuttagning inom respektive distributionsområden av 65 kWh/F skulle uppnå medelpriser på minst 20 öre/kWh, uppvisa i verkligheten på några få undantag när en lägre specifik energiförbrukning än den förutsatta och till följd därav ett verkligt medelpris m_1 , som är lika med eller högre än jämförelsepriset m_2 . Att m_1 i undantagsfall är lägre än m_2 innebär, att en hög elektrifieringsnivå är uppnådd inom området, trots att företagets tariffer resultera i ett relativt högt pris.

Den verkställda granskningen av de 33 topprisföretagen utvisar

att grupperna av industrier, enskilda företag och aktiebolag i förhållande till antalet företag inom varje grupp innehålla de flesta topprisföretagen,

att tre av länets sex stadsföretag äro topprisföretag,

att relativt många av företagen med jämförelsepris på minst 25 öre/kWh erhålla kraft från egen kraftstation,

att de topprisföretag, som ha enbart landsbygdsdistribution, i regel inköpa relativt små energimängder och att dessa företag följaktligen få betala något högre pris för råkraft än landsbygdsföretagen i allmänhet,

att kedjehandel med råkraft förekommer bland topprisföretagen i något större utsträckning än bland samtliga landbygdsföretag i länet,

att genomsnittliga antalet förbrukare hos topprisföretagen med enbart landsbygdsdistribution, däribland Sydkraft och Finsjö KrAB, är högre eller 162 % av motsvarande medelvärde för samtliga landsbygdsföretag, men att, om man bortser från de båda nämnda dominerande företagen, antalet förbrukare per topprisföretag är blott 72 % av medelvärdet för landsbygdsföretagen (Sydkraft och Finsjö KrAB undantagna),

att topprisföretagen i stort sett tillämpa tariffer av olika typer i ungefär samma proportioner som företagen i allmänhet, dock att de mera primitiva tariff typerna oftare förekomma hos företagen med jämförelsepriser på minst 25 öre/kWh, samt

att — om man bortser från Sydkraft och Finsjö KrAB, vilkas distribution berör så gott som hela länet — topprisföretagen huvudsakligen äro belägna i länets västra delar, skogsbygderna, och förekomma särskilt rikligt i trakten av Vimmerby.

Beträffande 18 av länets distributionsföretag saknas som ovan nämnts uppgifter för beräkning av medelpris, och det har sålunda ej kunnat fastställas huruvida de äro att betrakta som topprisföretag. Av ifrågavarande distributionsföretag drivas 10 av enskild person, 6 äro industrier och 2 ekonomiska föreningar. Ej mindre än 16 av dessa företag med ackordstariffer ha egen kraftstation och av dem inköpa endast 4 tillskottskraft från annat håll, medan alltså återstående 12 äro helt självförsörjande. De två totalinköpande företagen erhålla råkraft från Finsjö KrAB, det ena direkt och det andra från en återförsäljare av råkraft. Företagen ligga spridda över hela länet och deras distributionsområden äro i regel små. Det genomsnittliga antalet förbrukare hos företagen med ackordstariffer är 62, dvs. 17 % av motsvarande medelvärde för samtliga landsbygdsföretag.

De tillämpade ackordstarifferna innehålla mycket skiftande prisbestämmelser. Årsavgifterna utgå i allmänhet per lampa eller ljuspunkt eller per watt lampeffekt. Av ifrågavarande 18 företag tillämpa 10 årsavgifter per lampa eller ljuspunkt, vilka hos olika företag variera mellan 1 och 8 kr. Årsavgifter beräknade per watt lampeffekt tillämpas hos 4 företag, vilkas priser hålla sig mellan 12 och 33 öre/watt. I enstaka fall förekommer, att årsavgiften beräknas per rum (6 kr.) eller per hushåll (20 kr.). Hos ett par av företagen förekomma särskilda bestämmelser om frikraft till anställda.

Sammanfattningsvis kan om ifrågavarande 18 företag, som ej ingå i medelprisundersökningen, sägas, att flertalet utgöras av små, i råkrafthänseende självförsörjande företag i privat ägo, som förse ett fåtal konsumenter med energi enbart för belysning.

Engångsavgifter

I föreliggande redogörelse har vid beräkningen av priserna på elkraft inom de olika distributionsområdena tagits hänsyn endast till de avgifter, som förbrukarna få betala enligt företagens gällande tariffer, och eventuellt utgående årliga underhållsavgifter. I och med att elektrifieringen blivit genomförd inom ett område och engångsavgifterna slutbetalts, bli också förbrukarnas avgifter enligt tarifferna de enda aktuella.

I samband med tillkomsten av ett nytt distributionsföretag eller eljest vid

anslutning av en nytilkommen förbrukare utkräves emellertid vanligen en engångsavgift, antingen i form av en inträdesavgift för medlemskap i en distributionsförening eller i form av en särskild anslutningsavgift. Engångsavgiftens innebörd och betydelse har utförligt behandlats i den inledande översikten, kap VIII, vari även framhållits de omständigheter, som omöjliggjort ett eljest önskvärt hänsynstagande till dessa avgifter vid bedömande av gällande priser på elektrisk kraft. När företagens uppgifter angående engångsavgifterna i många fall äro ofullständiga och osäkra, kan någon tillförlitlig redogörelse för desamma icke lämnas.

Av de 77 distributionföretagen i Kalmar län ha 6 st. icke kunnat lämna några uppgifter om engångsavgifterna, 9 företag ha meddelat, att nyanslutning ej vore aktuell och 29 företag ha uppgivit, att några engångsavgifter ej förekomma.

Uppgifterna om förekommande engångsavgifter föreligga sålunda endast för 33 företag. För 5 av dessa gäller, att en nytilträdande abonnent själv får bestrida alla nödiga anläggningskostnader i form av en anslutnings- eller inträdesavgift. I ett fall bekostar abonnenten endast en del av anläggningen, medan företaget svarar för resten. Hos ett par företag bestämmes engångsavgiften från fall till fall.

Sydkraft och Finsjö KrAB har indelat sitt distributionsområde i olika anslutningsavgiftsområden. Inom varje sådant område utgår engångsavgift med enhetligt belopp per tariffenhet, varvid beloppet fastställts med hänsyn till bebyggelsestäthet och nätens räntabilitet. I vissa köpingar och större samhällen utgår ingen engångsavgift. I övrigt är anslutningsavgiften per tariffenhet i regel för stationssamhällen med någorlunda tät bebyggelse 10 kr. och för normal landsbygd 20, 30 eller 40 kr. beroende på bebyggelsestätheten. Anslutningsavgifterna 50, 60 och 70 kr. per tariffenhet förekomma mera undantagsvis. Den högsta anslutningsavgiften, 80 kr. per tariffenhet, tillämpas slutligen vid nyelektrifiering av glesbygd, även om anläggningskostnaden överstiger 180 kr. per CB-enhet, i den mån elektrifiering medges.

Ofta förekommer, att avgiftens storlek göres beroende t. ex. av antalet ljuspunkter eller antalet hästkrafter hos de motorer, som installeras. Avgiftsberäkningen är mycket olika hos olika företag. Normalt uttages en avgift av 2—35 kr. per ljuspunkt och 8—120 kr. per hk. Genomsnittsvärdena hos de företag i Kalmar län, som använda dessa enheter, kunna anses utgöra omkring 25 kr. per ljuspunkt och 80 kr. per hk. I enstaka fall utgår engångsavgift i förhållande till antalet rum eller antalet hektar odlad jord inom den fastighet, som elektrifieras.

Fast engångsavgift, som är oberoende av anläggningskostnaden eller förbrukarens storlek, tillämpas ej av något företag i länet.

De kommunala företagen uttaga i regel ej några engångsavgifter av nytilträdande konsumenter inom det egentliga distributionsområdet. Flera av stadsföretagen med landsbygdsdistribution tillämpa emellertid anslutningsavgifter för abonnenterna på landsbygden.

Engångsavgifternas belopp äro som av ovanstående översikt framgår mycket varierande hos olika företag. Detta gäller även förekommande enhetsberäkning. Det har därför ej varit möjligt att i detta sammanhang lämna en mera specificerad redogörelse för engångsavgifternas storlek hos de olika företagen i länet.

Vissa företag med höga kraftpriser förete å andra sidan låga engångsavgifter, vilket sålunda synes innebära, att dessa företag uttaga anläggningskostnaden helt eller delvis i form av energiavgifter. Enär någon medelvärdesberäkning av engångsavgifterna ej är möjlig att genomföra på grund av det skiftande beräkningssättet för dessa avgifter, kan någon direkt jämförelse mellan engångsavgifterna hos de företag, som uppvisa höga jämförelsepriser, (topprisföretagen) och övriga företag i länet ej ske. Vid en närmare granskning av engångsavgifterna hos topprisföretagen kan emellertid icke spåras någon tendens, som ger vid handen att dessa företag skulle i större utsträckning än landsbygdsföretagen i allmänhet ha låga engångsavgifter. Topprisföretagen ge i detta avseende samma oenhetliga intryck som landsbygdsföretagen i allmänhet.

ELKRAFTUTREDNINGENS REDOGÖRELSE NR 2: 9

GOTLANDS LÄN

Detaljdistributörerna

I Gotlands län finnas endast 2 företag, som försälja elektrisk kraft för direkt detaljkonsumtion, dvs. allmänhetens förbrukning för s. k. borgerliga behov, innefattande belysning samt kraft för hushåll, jordbruk, hantverk och småindustri. Ifrågavarande företag utgöras av ett aktiebolag och ett kommunalt företag, nämligen AB Gotlands Krv och Visby Stads Elverk. AB Gotlands Krv är dotterbolag till AB Skandinaviska Elektricitetsverk. Inom Ljugarns samhälle ombesörjdes tidigare distribution av elektrisk energi för belysning av Ljugarns Belysningsförening. Kraft erhöles från en 32 hk dieselmotor, sedermera utbytt mot en gengasdriven bilmotor. År 1943 erhöles anslutning till AB Gotlands Krv, som övertog distributionsverksamheten.

I bilaga 2 återfinnes en sammanställning av vissa uppgifter angående de båda i Gotlands län verksamma detaljdistributörerna.

Distributionsföretagens kraftanskaffning

Gotland är ej anslutet till fastlandets stamlinjenät och vattenkraft saknas där helt. All elektrisk energi för länets behov produceras av AB Gotlands Krv i dess ångkraftverk i Slite.

Enär distributörernas kostnader för produktion i egen kraftstation icke omfattas av elkraftutredningens undersökning föreligga uppgifter om råkraftkostnader endast beträffande Visby Stads Elverk. Detta företag inköper råkraft från AB Gotlands Krv, men har dessutom ett eget dieselmotorkraftverk för reserv- och toppkraftalstring. Elverkets inköp av råkraft, omkring 4,5 milj. kWh (kilowattimmar), sker enligt en effekttariff av utnyttjningstyp. Den däri ingående energiavgiftens storlek är beroende av kolpriset. (För olika förekommande tariffers typer, sammansättning och benämning har närmare redogjorts i den inledande översikten, kap. III.)

Med ledning av uppgifter från Visby Stads Elverk angående inköpt råkraft och för denna erlagd avgift under år 1943 har medelpriset för den av elverket inköpta råkraften, betecknat m_0 , befunnits utgöra 7,7 öre/kWh. Detta

är ungefär dubbelt mot priset för lika stor leverans enligt vattenfallsstyrelsens industritaxa. Det högre råkraftpriset sammanhänger med att all kraft produceras i värmekraftverk.

Distributionsföretagens kraftavsättning

Enligt till elkraftutredningen inkomna uppgifter, som avse förhållandena år 1943, förekommer elkraftdistribution för borgerliga behov inom 59 av Gotlands läns 92 kommuner. AB Gotlands Krv ombesörjer distributionen i 57 och Visby Stads Elverk inom 2 kommuner, nämligen Visby stad och Västerhejde landskommun.

Av bilaga 2, kolumnerna 5 och 6 framgår, att de båda företagens distribution med hänsyn till antal förbrukare och försåld energimängd ha ungefär samma omfattning. De uppgivna värdena innefatta icke företagens leveranser av elkraft till industrier och liknande storförbrukare, som vanligen avse högspänd kraft enligt särskilda tariffer.

Det i bilagan angivna antalet förbrukare, 4 090 för AB Gotlands Krv och 4 775 för Visby Stads Elverk, motsvarar antalet hushåll i vidträckt mening, sålunda inberäknat hantverkslokaler, butiker, samlingslokaler o. d. Sammanlagda antalet förbrukare i länet, 8 865, kan redan på grund härav ej direkt jämföras med den officiella statistikens uppgifter om antalet förefintliga personhushåll i Gotlands län (14 146 st. enligt folkräkningen den 31 december 1930). Av den totala energiavsättningen för borgerliga behov svarar AB Gotlands Krv för 47 % och Visby Stads Elverk för 53 %. De här angivna siffrorna avse som nämnts år 1943. På senare tid har emellertid elektrifieringen av den gotländska landsbygden gått raskt framåt och antalet förbrukare liksom energiavsättningen för borgerliga behov hos AB Gotlands Krv har numera nära nog fördubblats i jämförelse med motsvarande siffror för år 1943¹.

I den inledande översikten, kap. III, har en beskrivning lämnats över förekommande typer av tariffer, dessas benämning, klassificering och beteckning med typnummer, vilket ger upplysning om av vilka beståndsdelar (fast avgift, effektagift och energiavgift) vederbörande tariff är uppbyggd. I bilaga 2, kolumn 10, anges för vardera av ifrågavarande båda distributionsföretag dess tariffuppsättning genom uppräknig av typnumren på de tariffer, företaget tillämpar. Flera tariffer, som tillhöra samma typ men äro avsedda för olika ändamål (belysning, motordrift, matlagning etc.) eller olika användningsområden (bostäder, butiker, samlingslokaler etc.), inrymmas ofta under gemensamt typnummer. Betydelsen av de olika typnumren

¹ Enligt senast tillgängliga uppgift är antalet förbrukare 7 250 för AB Gotlands Krv och 5 600 för Visby Stads Elverk. Den försålda energien enligt bilaga 2 har från 1943 till 1946 ökat från 2,148 till 4,505 milj. kWh för AB Gotlands Krv och från 2,436 till 6,966 milj. kWh för Visby Stads Elverk.

kan enklast utläsas med hjälp av den förklaring till tariffernas sifferbeteckning, som intagits såsom bilaga 3 till den inledande översikten.

AB Gotlands Krv har 8 tariffer, varav 4 enkla energitariffer avsedda huvudsakligen för belysning eller motorer, och 4 grundavgiftstariffer, två avsedda för värme och två för vilket ändamål som helst. Visby Stads Elverk har en uppsättning på 6 tariffer, nämligen 1 enkel energitariff och 1 tidgränstariff för motorer, 1 tidgränstariff för värmeändamål samt 1 stegrabatttariff, 1 effektgränstariff och 1 grundavgiftstariff, alla avsedda för vilket ändamål om helst.

Av all detaljdistribuerad energi i länet uttages 57 % enligt någon grundavgiftstariff, 20 % enligt stegrabatttariff, 17 % enligt enkel energitariff, 6 % enligt tidgränstariff och mindre än 0,5 % enligt effektgränstariff. Ehuru antalet enkla energitariffer är lika med antalet grundavgiftstariffer i länet är sålunda uttagningen enligt de senare betydligt större.

Den specifika energiförbrukningen inom de båda distributionsområdena i Gotlands län angives i bilaga 2, kolumn 7. I fråga om innebörden av detta uttryck för elektrifieringsnivån inom de olika områdena hänvisas till redogörelsen för Kalmar län (sid. 21). Den specifika energiförbrukningen är för hela länet i genomsnitt 60 kWh/F. Elektrifieringsnivån ligger betydligt högre (90 kWh/F) inom Visby stadselverks distributionsområde än på den landsbygd, som förses med elkraft från AB Gotlands Krv (44 kWh/F). Medelvärdet för den gotländska landsbygdens elektrifieringsnivå är sålunda lägre än det av elkraftutredningen antagna medelvärdet för hela landets landsbygd, 65 kWh/F.

För att möjliggöra ett bedömande av priset på detaljdistribuerad elkraft inom landets olika delar har för varje företag uträknats dess medelpriser dels under verkliga rådande förhållanden (m_1), dels under förutsättning av en elektrifieringsnivå inom distributionsområdet av 65 kWh/F (m_2). I fråga om den närmare innebörden av dessa medelpriser och principerna för deras beräkning hänvisas till redogörelsen för Kalmar län (sid. 24) och den inledande översikten, kap. VII.

Det verkliga medelpriset (m_1) är för Visby Stads Elverk 30 öre/kWh och för AB Gotlands Krv 25 öre/kWh. Trots den högre specifika energiförbrukningen inom stadsföretagets område är medelpriset m_1 där högre. Vid en elektrifieringsnivå av 65 kWh/F inom båda områdena beräknas medelpriserna (m_2) bli för Visby Stads Elverk 35 öre/kWh och för AB Gotlands Krv 22 öre/kWh. Såsom i den inledande översikten (sid. 51) berörts, kunna höga priser hos kommunala företag ha sin grund i att de kommunala myndigheterna bestämma prisnivån med hänsynstagande till andra faktorer än självkostnaderna.

Vid undersökningen av prisförhållandena inom detaljdistributionen i landet har särskild uppmärksamhet ägnats sådana företag, vilkas jämförelsepris uppgå till minst 20 öre/kWh. Dessa företag ha karakteriserats såsom »topprisföretag». Av det föregående framgår, att de gotländska företagen

båda äro att anse som topprisföretag. Anledningen till de relativt höga priserna sammanhänger här i första hand med att Gotland saknar tillgång till vattenkraft och att elkraftförsörjningen sålunda måste baseras på värmekraft.

Vid beräkningen av medelpriserna m_1 och m_2 har hänsyn endast tagits till de avgifter, som förbrukarna få betala enligt gällande tariffer. Däremot ha icke medräknats eventuellt utgående engångsavgifter. (Se härom redogörelsen för Kalmar län sid. 32 och inledande översikten kap. VIII.)

Hos Visby Stads Elverk förekomma inga anslutningsavgifter. AB Gotlands Krv tillämpar olika regler för abonnenter inom Slite samhälle, som få betala kraftverkets självkostnad för servisen, och för abonnenter på landsbygden i övrigt, där anslutningsavgiften baseras på räntabilitetskalkyl för det aktuella elektrifieringsområdet. Härvid räknas med den anslutning, som enligt verkställd tariffenhetsberäkning kan väntas vid en mera fullständig elektrifiering. AB Gotlands Krv upplyser, att anslutningsavgifterna alltsedan starten utgjort i genomsnitt 38 % av anläggningkostnaderna för ortsnätet.

ELKRAFTUTREDNINGENS REDOGÖRELSE NR 2: 10

BLEKINGE LÄN

Detaljdistributörerna

I Blekinge län finnas sammanlagt 27 detaljdistributörer. Förteckning över samtliga distributörers namn och adress finnes i bilaga 3, som även innehåller vissa uppgifter om distributionsföretagens inköp och försäljning av energi m. m. I förteckningen äro i bokstavsordning medtagna alla företag, som ha sina administrationsorter i Blekinge län, och uppgifterna avse företagens hela verksamhet, även om denna delvis skulle sträcka sig utanför länet. Sydsvenska KrAB (Sydkraft), som har distributionsverksamhet inom flera län, har medtagits, ehuru administrationsorten är belägen utanför länet. I bilaga 3 redovisas dock blott den del av Sydkrafts verksamhet, som avser distributionen i Blekinge län.

Förteckningen upptar endast företag, som försälja elektrisk kraft för direkt detaljkonsumtion, dvs. allmänhetens förbrukning för s. k. borgerliga behov, innefattande belysning samt kraft för hushåll, jordbruk, hantverk och småindustri. Uteslutna äro sålunda bl. a. dels företag, som endast leverera råkraft, dvs. vanligen högspänd kraft till en eller flera distributörer, dels företag, som endast leverera industriell kraft. Vidare ha uteslutits sådana detaljdistributörer, som tillgodose lägre antal än tre förbrukare eller som endast tillhandahålla frikraft till anställda.

Av de 27 företagen i länet, som idka detaljdistribution av elektrisk kraft, äro 4 kommunala, 3 aktiebolag, 4 ekonomiska föreningar, 9 underhållsföreningar, 4 industrier och 3 enskilda personer. Något statligt distributionsföretag förekommer ej i Blekinge län. För de olika företagsformerna har närmare redogjorts i den inledande översikten, kap. V.

Länets fyra städer ha alla kommunala elverk. Några kommunala distributionsföretag förekomma ej bland de 23 landsbygdsföretagen.

Distributionsföretagens kraftanskaffning

Självförsörjande och råkraftinköpande företag

Av detaljdistributörerna i Blekinge län äro 3 helt självförsörjande, vilket innebär, att vederbörande företag erhåller all energi från egen kraftkälla. Hit räknas i första hand Sydkraft, oavsett att detta storkraftföretag erhåller krafttillskott från stamlinjenätet. De återstående självförsörjande företagen utgöras av två industrier (Ebbamåla Gjuteri och Mek. Verkstad samt Karlshamns Yllefabriks AB). Flertalet eller 17 distributionsföretag producera icke själva någon kraft utan inköpa hela sitt behov från någon råkraftleverantör. Jämte dessa »totalinköpande» distributionsföretag förekomma sådana, som dels själva producera kraft vid egen kraftstation, dels inköpa kraft i större eller mindre omfattning, »delinköpande» företag. I Blekinge län förekomma 7 sådana företag.

Råkraftleverantörer

Som råkraftleverantörer kunna uppträda icke blott kommunala företag, aktiebolag och industrier, utan även ekonomiska föreningar och enskilda personer. Råkraftleverantörerna företräda med andra ord samma typer av företag som distributörerna. Sydkraft är den ojämförligt största råkraftleverantören i Blekinge län. Sydkraft med dotterföretag har i södra Sverige 26 vattenkraft- och 2 värmekraftverk. Av dessa äro 6 vattenkraftverk och 1 värmekraftverk belägna i Blekinge län. Av de råkraftinköpande företagen erhålla endast 3 kraft från annan leverantör än Sydkraft, nämligen ett från Gottfrid Hanssons Krst, ett från Strömma Bomullsspinneri AB och ett från Olofströms KrAB. De två sistnämnda leverantörerna erhålla i sin tur delvis kraft från Sydkraft.

I bilaga 3, kolumn 2, är för varje distributionsföretag angivet, varifrån företaget hämtar sin råkraft. Av länets 4 råkraftleverantörer äro 2 tillika detaljdistributörer inom länet och återfinnas såsom sådana i kolumn 1. För de båda leverantörer, som ej bedriva detaljdistribution i länet, är i bilagan särskilt anmärkt, huru de anskaffa sin råkraft. Ur bilagan kan man sålunda härleda ett företags råkraftinköp till den ursprunglige råkraftleverantören.

Undersökningsmaterialets omfattning

I den mån ett distributionsföretag erhåller sin råkraft från egen kraftkälla ha några undersökningar om företagets råkraftkostnader ej skett. Den följande framställningen avser endast sådana företag, som helt eller delvis inköpa sin råkraft. Utom de självförsörjande distributionsföretagen äro vidare s. k. underhållsföreningar och industrier undantagna. Underhållsföreningarna inköpa icke själva någon energi och de industribetonade detaljdistributörerna använda i regel den ojämförligt största delen av inköpt råkraft i den egna rörelsen. Utanför undersökningen av råkraftpriserna ha sålunda lämnats länets 9 underhållsföreningar, 3 självförsörjande distributionsföretag (Sydkraft och två industrier) samt 2 icke självförsörjande industrier. Antalet företag, vilkas råkraftinköp undersökts, utgör följaktligen 13.

I bilaga 3, kolumn 3, anges för ifrågavarande företag deras totala inköp av råkraft, uttryckt i tusental kWh (kilowattimmar). I den angivna energimängden ingår all av distributionsföretaget inköpt energi, oavsett om densamma distribueras till allmänhetens förbrukning eller delvis jämväl till industrier eller till någon återförsäljare.

Råkrafttariffer

Distributionsföretagen inköpa vanligen kraft med en spänning av 3 000—20 000 volt vid lämplig transformatorstation på leverantörens högspänningsnät. De tariffer, som tillämpas vid engrosförsäljning av elektrisk kraft, kunna i princip vara uppbyggda på samma sätt som de i detaljdistributionen förekommande. Vid försäljning av högspänd kraft förekommer emellertid som regel, att effektagift ingår i tariffen, vilket är mindre vanligt beträffande detaljtariffer. För de olika tariffernas typer, sammansättning och benämning har närmare redogjorts i den inledande översikten, kap. III.

Varje distributionsföretag inköper i regel all sin råkraft enligt en enda tariff. Stadselverken i Karlskrona och Ronneby inköpa emellertid en del av sin råkraft enligt särskilda tillsatstariffer, avseende viss kraft, som levereras enligt särskilt tilläggskontrakt eller eljest för speciellt ändamål.

De olika typer av huvudtariffer, enligt vilka distributionsföretagen inköpa råkraft, angivas i följande uppställning, vari jämväl upptages antalet inköpande företag samt (inom parentes) den procentuella andel av all ifrågavarande råkraft, som inköpes enligt respektive tariffer:

Enkel energitariff	5	företag (2 %)
Enkel blocktariff	1	» (61 %)
Tidgränstariff	1	» (8 %)
Effekttariff	3	» (2 %)
Effekttariff av utnyttjningstyp	1	» (6 %)
Effekttariff med tidgräns	2	» (21 %)

Efter år 1943 ha i en del fall nya råkrafttariffer införts, till vilka hänsyn ej tagits i föreliggande framställning.

Medelpris för råkraft

Med ledning av distributörernas uppgifter angående inköpt råkraft och för denna enligt vederbörlig tariff erlagd avgift under år 1943 har *medelpriset vid inköp av råkraft*, betecknat m_0 , uträknats för de olika distributionsföretagen. Därvid har hänsyn tagits till förekommande kristillägg på avgifterna i form av index- och kolklausuler.

Av de 13 företag, vartill undersökningen av råkraftpriserna hänför sig, ha 6 egen kraftstation och täcka endast delvis sitt behov av kraft genom inköp från annat håll. Storleksförhållandet mellan den inköpta kraften och den kraft, som produceras i den egna kraftstationen, kan variera mellan mycket vida gränser. Den egna kraftkällan kan vara så otillräcklig, att inköpet av kompletterande stödskraft avser mycket större kraftbelopp än den egna produktionen. Vare sig inköpet gäller stödskraft eller endast reservkraft för täckande av ett mer eller mindre tillfälligt behov vid vattenbrist, kan det egna kraftverkets resurser ha en betydande inverkan på priset för inköpt kraft. Om nämligen det köpande företaget har möjlighet att vid det egna kraftverket magasinera vatten, kan dess inköp inskränkas till sådana tider, då leverantören har god tillgång på kraft till jämförelsevis lågt pris. Saknar däremot det delinköpande företags kraftverk regleringsmöjligheter, kan det förutsättas, att inköpet måste ske under de tider, då efterfrågan på elkraft normalt är störst och att därför inköpspriset blir jämförelsevis högt. Efter-som sålunda de delinköpande företagens medelpriser ej äro helt jämförbara vare sig sinsemellan eller med de totalinköpande företagens även för de fall, då de inköpta energimängderna äro av samma storleksordning, har undersökningen av medelpriset m_0 gjorts i första hand beträffande sådana företag, som enbart distribuera inköpt kraft. Dessa totalinköpande företag äro i Blekinge län 7 st.

I *tabell 1* äro de totalinköpande distributionsföretagen indelade i grupper efter företagsform med angivande av största och minsta totalt inköpta energimängd samt högsta och lägsta förekommande medelpris inom varje grupp ävensom genomsnittligt inköpt energimängd och medelpris för de olika grupperna.

I *diagram 1* finnes medelpriset m_0 för de totalinköpande företagen grafiskt återgivet. Diagrammet är uppritat efter fallande medelpris med företagens inköpta energi avsatt efter den horisontella axeln. Varje företag representeras sålunda av en stapel (rektangel) med basen motsvarande den inköpta energimängden och höjden motsvarande medelpriset. Höjdlinjerna äro i detta och följande diagram utritade endast för vissa större, namngivna företag. Stadsföretagens staplar äro streckade. Av diagrammet framgår, att stadsföre-

Tabell 1. Medelpris (m_0) vid inköp av råkraft för totalinköpande företag

Detaljdistributörernas företagsform	Antal företag	Inköpt energi per företag (1000 kWh)			Medelpris m_0 (öre/kWh)		
		max.	min.	medel	max.	min.	medel
Kommun	4	16 410	1 697	5 939	4·5	3·0	3·3
Aktiebolag	—	—	—	—	—	—	—
Ekonomisk förening	3	290	3	189	20·0	7·8	7·9
Enskild person	—	—	—	—	—	—	—
Speciell	—	—	—	—	—	—	—
Stadsföretag	4	16 410	1 697	5 939	4·5	3·0	3·3
Landsbygdsföretag	3	290	3	189	20·0	7·8	7·9
Länet	7	16 410	3	3 474	20·0	3·0	3·4

tagen ligga samlade mot höger, dvs. ha låga medelpriser, ävensom att de av städerna inköpta energimängderna äro stora.

Den föregående undersökningen av medelpriset m_0 hänför sig till distributörernas inköp. I tabell 2 har samma undersökningsmaterial sammanställts i syfte att erhålla en bild av det medelpris, som råkraftleverantörerna betinga sig vid försäljning av råkraft. För varje leverantör är angivet antalet totalinköpande distributionsföretag, som äro kunder hos leverantören, den energimängd, som försäljes till största och minsta kunden och i genomsnitt till varje kund, samt högsta och lägsta tillämpade medelpris ävensom leverantörens genomsnittliga medelpris för all till distributionsföretagen försald energi.

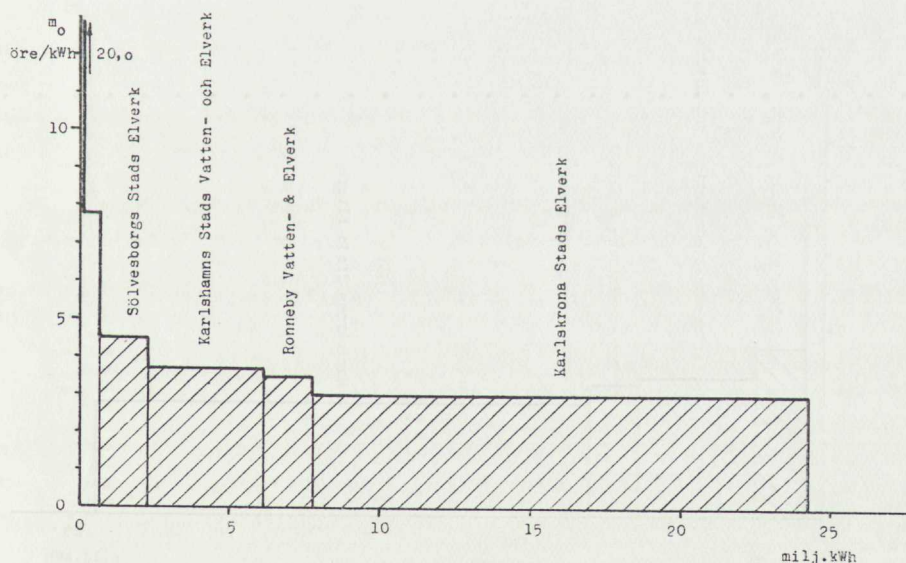

Diagram 1. Medelpris (m_0) för råkraft, avseende totalinköpande företag.
(Stadsföretagens staplar äro streckade.)

Tabell 2. Medelpris (m_0) vid försäljning av råkraft till totalinköpande företag

Råkraftleverantörer	Antal inköpande företag		Försäld energi per inköpande företag (1000 kWh)			Medelpris m_0 per inköpande företag (öre/kWh)		
	städer	landsbygd	max.	min.	medel	max.	min.	medel
Sydkraft	3	—	16 410	1 967	7 334	3·7	3·0	3·2
Olofströms KrAB	—	2	290	273	282	7·8	7·8	7·8
Gottfrid Hanssons Krst	1	—	1 753	1 753	1 753	4·5	4·5	4·5
.....	—	1	3	3	3	20·0	20·0	20·0
Länet	7		16 410	3	3 474	20·0	3·0	3·4

Den ojämförligt största delen eller omkring 93 % av all råkraft, som försäljes till totalinköpande distributörer, levereras direkt från Sydkraft. Olofströms KrAB:s råkraftleverans sker till Sölvesborgs Stads Elverk. Det relativt höga priset för råkraft från Gottfrid Hanssons Krst betingas delvis av att uppmätning av den försälda energien sker vid förbrukningsspänning, vilket innebär att köparen ej behöver svara för transformatorförlusterna.

I diagram 2, uppritat på samma sätt som diagram 1, ha de företag, som erhålla sin råkraft från Sydkraft utmärkts med vita och övriga företag med streckade ytor. Diagrammet visar, att den ojämförligt största delen av råkraften levereras av Sydkraft direkt.

En undersökning angående råkraftpriserna beträffande de 6 delinköpande företagen, som alla äro landsbygdsföretag (2 aktiebolag, 1 ekonomisk för-

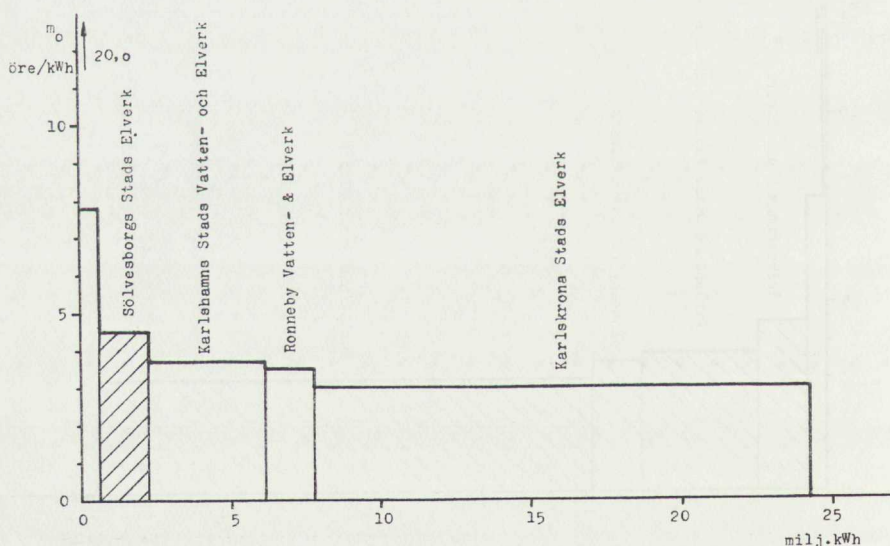

Diagram 2. Medelpris (m_0) för råkraft, avseende totalinköpande företag. (Företag, som köpa råkraft direkt från Sydkraft, ha vita, övriga företag streckade ytor.)

ening och 3 enskilda personer) utvisar, att dessa inköpa i genomsnitt betydligt mindre energi per företag än de totalinköpande (0,5 milj. kWh resp. 3,5 milj. kWh), och att medelpriset m_0 för all den tillskottskraft de inköpa är något högre än för de totalinköpande företagens råkraft (5,5 resp. 3,4 öre/kWh). Fem av ifrågavarande företag med egen kraftstation erhålla sin tillskottskraft direkt från Sydkraft för ett medelpris av högst 9,9 och lägst 4,0 öre/kWh eller i genomsnitt 5,6 öre/kWh.

Den i bilaga 3, kolumn 3, för samtliga företag redovisade inköpta råkraften, vari ingår även kraft som avsättes för industriändamål m. m., utgör sammanlagt för länet omkring 27,1 milj. kWh med ett genomsnittspris av 3,6 öre/kWh. Av nämnda råkraft faller på stadsföretagen 23,8 milj. kWh med ett medelpris av 3,3 öre/kWh och på landsbygdsföretagen 3,3 milj. kWh med ett medelpris av 5,9 öre/kWh. Att medelpriset är lägre för stads- än för landsbygdsföretagen beror vanligen på, att stadsföretagen inköpa större energimängder och ha längre utnyttjningstider än landsbygdsföretagen. (Se inledande översikten sid. 58—59.)

I Blekinge län förekommer endast ett företag, vars medelpris för inköpt råkraft överstiger 10 öre/kWh. Detta företag är Hjälmserys m. fl. Byars E.L.F., som inköper 3 000 kWh från Gottfrid Hanssons Krst. Kraften levereras som ovan nämnts vid lågspänning. Det näst högsta råkraftspriset, 9,9 öre/kWh, gäller Listerbyortens E.L.F:s inköp från Sydkraft av 69 000 kWh. Föreningen har egen kraftstation och inköpet avser sålunda endast tillskottskraft.

Kedjehandel med råkraft

Det är ej ovanligt, att en råkraftleverantör själv i större eller mindre grad täcker sitt behov av råkraft genom inköp och att råkraften sålunda blir föremål för kedjehandel. Med *kedjehandel* i vidsträcktaste bemärkelse avses här alla sådana fall, då försäljning av råkraft ej sker direkt från den ursprungliga råkraftleverantören till ett distributionsföretag. Såsom *ursprunglig råkraftleverantör* betraktas därvid varje företag, som antingen erhåller all sin energi från egen kraftkälla eller tillhör något av de till stamlinjenätet anknutna storkraftföretagen. I Blekinge län är Sydkraft att betrakta såsom ursprunglig råkraftleverantör i fråga om all där förekommande kedjehandel.

Kedjehandel i nämnda vidsträckta bemärkelse behöver ej verka fördyrande. Den kan tvärtom leda till ett förbilligande av råkraften, t. ex. då ett industriföretag, som på grund av stor energiomsättning erhåller billig råkraft, avsätter en del härav till en distributör för lägre pris än det distributören skulle fått betala vid direktköp från den ursprungliga leverantören. De allmänna synpunkterna på kedjehandel med råkraft ha närmare berörts i den inledande översikten sid. 59—61.

Av *tabell 4*¹ framgår huru de 27 distributionsföretagen i Blekinge län an-

¹ Tabell 3 har uteslutits i denna länsredogörelse. De olika tabellernas numrering bibehålles dock genomgående.

Tabell 4. Distributionsföretagens råkraftförsörjning genom egen kraftstation, direktinköp och kedjehandel

Antal detalj-distributörer	Råkraft erhålles från
3	egen kraftstation
15	Sydkraft direkt
6	» » och egen kraftstation
1	» över ett mellanled
1	» » » och egen kraftstation
1	mindre, fristående företag med egen kraftstation direkt
27	

skaffa sin råkraft. Bland de 3 företag, som erhålla kraft enbart från egen kraftstation, är Sydkraft i dess egenskap av detaljdistributör inräknat.

Av tabellen framgår, att kedjehandel i vidsträckt bemärkelse endast förekommer i 2 fall. I båda fallen har mellanledet och i det ena fallet jämväl det inköpande distributionsföretaget självt egen kraftproduktion, varför någon renodlad kedjehandel ej kan anses föreligga. De här åsyftade kedjehandelsfallen äro:

1. *Sydkraft — Olofströms KrAB — Sölvesborgs Stads Elverk.* Olofströms KrAB, som är dotterbolag till Svenska Stålpressnings AB Olofström, erhåller den huvudsakliga kraften från fem egna kraftstationer. Från Sydkraft inköpes endast en mindre del (2,2 milj. kWh) av kraftbolagets totala omsättning (8,3 milj. kWh). Medelpriset för den inköpta kraften är högre (5,7 öre/kWh) än medelpriset vid försäljning till Sölvesborgs Stads Elverk (4,5 öre/kWh), som inköper 1,8 milj. kWh.
2. *Sydkraft — Strömma Bomullsspinneri AB — Jannebergs Krst.* Mellan Strömma Bomullsspinneri AB och Jannebergs Krst, vilka båda ha egna kraftverk, äger samkörning rum. Vid samtidig vattenbrist hos båda kraftstationerna erhålles stödkraft från Sydkraft.

Av det ovan anförda framgår, att någon verklig kedjehandel med råkraft icke förekommer i Blekinge län.

Distributionsföretagens kraftavsättning

Undersökningsmaterialets omfattning

Det stora flertalet distributionsföretag täcka helt eller delvis sitt behov av råkraft genom inköp av högspänd kraft, vilken efter nedtransformering till förbrukningsspänning vidarebefordras över ett distributionsföretaget tillhörigt ortsnät till allmänheten. En del distributionsföretag förse dessutom särskilda storförbrukare, företrädesvis industrier, med elektrisk kraft. Denna avsättning avser vanligen högspänd kraft enligt särskilda tariffer och är ej medräknad i följande framställning, som endast omfattar företagens leveranser av energi för borgerliga behov (belysning samt kraft för hushåll, jordbruk, hantverk och småindustri).

I bilaga 3 angives för varje företag dels den under år 1943 för borgerliga behov försålda energimängden i tusental kWh (kolumn 6), varmed avses den energi, som uppmätts vid förbrukarnas mätare, dels medelförbrukningen per enhet, dvs. den specifika energiförbrukningen (kolumn 7), dels ock medelpriserna m_1 och m_2 (kolumnerna 8 och 9).

Den följande framställningen omfattar samtliga 27 distributionsföretag i länet utom i fråga om redogörelsen för tarifferna och för medelpriserna m_1 och m_2 , som endast gäller 26 företag. Det undantagna företaget är Karlshamns Yllefabriks AB, vars distribution avser elkraft för belysning dels till i rörelsen anställda personer (huvudsakligen avgiftsfritt), dels till 9 närbelägna fastigheter efter i varje särskilt fall överenskommet pris.

Distributionsföretagens storlek

Länets 27 distributionsföretag äro av mycket skiftande storlek beträffande såväl distributionsområdenas omfattning som antal konsumenter och årligen försåld energimängd. I bilaga 3, kolumn 5, anges för varje företag antalet förbrukare, vilket motsvarar antalet hushåll i vidsträckt mening, sålunda inberäknat hantverkslokaler, butiker och samlingslokaler o. d. Det i bilagan angivna sammanlagda antalet förbrukare, 40 917, kan redan på grund härav ej direkt jämföras med den officiella statistikens uppgifter om antalet förefintliga personhushåll i Blekinge län (37 660 st. enligt folkräkningen den 31 december 1930). Ibland sträcka sig dessutom distributionsområdena på båda sidor om länsgränsen och som ovan nämnts har någon uppdelning av företagens verksamhet i sådana fall som regel ej skett.

Tabell 5. Detaljdistributörernas distributionsområden, konsumentantal och energiavsättning

Företagsform	Antal företag	Distribuerar till nedanstående antal						Försäld energi (1 000 kWh)		
		kommuner			förbrukare			max.	min.	medel
		max.	min.	medel	max.	min.	medel			
Staten.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kommun	4	3	1	2·0	10 690	1 315	4 711	3 417	1 057	1 900
Aktiebolag	3	30	4	21·0	9 210	958	5 623	2 920	293	1 773
Ekonomisk förening	4	4	1	2·8	800	27	448	207	2	129
Underhållsförening	9	3	1	1·2	285	13	92	67	8	26
Industri	4	2	1	1·3	1 305	5	383	252	1	73
Enskild person.....	3	4	1	2·3	638	247	378	150	42	82
Speciell	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stadsföretag.....	4	3	1	2·0	10 690	1 315	4 711	3 417	1 057	1 900
Landsbygdsföretag	23	30	1	4·2	9 210	5	960	2 920	1	287
Länet	27	30	1	3·9	10 690	5	1 515	3 417	1	526

I tabell 5 äro distributörerna sammanförda i grupper efter företagsform samt i stads- och landsbygdsföretag. För varje grupp upptagas värdena för det största och det minsta företaget samt medeltalet för alla företag inom gruppen icke blott beträffande antalet förbrukare och försäld energimängd utan även beträffande antalet kommuner, inom vilka företaget idkar distributionsverksamhet. Bortsett från Sydkraft, som har en flera län omspännande detaljdistribution, äro alla inom vederbörande företags distributionsområde liggande kommuner medtagna, även om de äro att hänföra till annat län. Då kommunerna ju äro av mycket skiftande storlek och företagens verksamhet kan avse större eller mindre delar av en kommun bör antalet distributionskommuner ej uppfattas såsom ett fullgott uttryck för omfattningen av de olika företagens verksamhet.

De flesta företagens distributionsområden sträcka sig icke över flera än en eller två kommuner. Av samtliga företag ha 15 st. (56 %) distribution endast inom en kommun och blott 2 st. ha distribution i mer än fem kommuner, nämligen Olofströms KrAB med 29 (därav 14 i andra län) och Sydkraft med 30 distributionskommuner.

Av samtliga förbrukare i länet erhålla 46 % elkraft från kommunala företag (städerna), 41 % från aktiebolag (därav 22 % från Sydkraft), 4 % från ekonomiska föreningar, 4 % från industrier, 3 % från enskilda personer och 2 % från underhållsföreningar. Av den totala energiavsättningen för borgerliga behov svara kommunala företag för 53 %, aktiebolag för 37 % (därav Sydkraft för 21 %), ekonomiska föreningar för 4 %, industrier för 2 %, enskilda personer för 2 % och underhållsföreningar för 2 %.

De största distributionsföretagen i Blekinge län med hänsyn till antalet förbrukare äro Karlskrona Stads Elverk med 10 690, Sydkraft med 9 210 och Olofströms KrAB med 6 700 förbrukare. Därefter följa stadselverken i Karls-

hamn, Ronneby och Sölvesborg samt Kockums Jernverk med mellan 3 809 och 1 305 förbrukare. Även med hänsyn till energiavsättningen för borgerliga behov är den inbördes storleksordningen mellan de större företagen densamma, om man bortser från att Hoby KrAB har en avsättning, som något överstiger Kockums Jernverks.

En del av distributionsföretagen i länet äro mycket små. Sålunda tillgodose två företag (Ebbamåla Gjuteri och Mek. Verkstad samt Karlshamns Yllefabriks AB) ett lägre antal än 20 konsumenter. För båda dessa företag och ytterligare ett (Hjälmseryd m. fl. Byars El.F) understiger den till konsumenterna försålda energimängden 5 000 kWh.

Vid jämförelse mellan stads- och landsbygdsföretag bör iakttagas, att uppgifterna för stadsföretagen inbegripa även dessa företags landsbygdsdistribution. Stadselverken i Karlskrona och Ronneby ha båda distribution inom ett par närliggande landskommuner.

Tariffer

I den inledande översikten, kap. III, har en närmare beskrivning lämnats över förekommande typer av tariffer, dessas benämning, klassificering och beteckning med typnummer, vilket ger upplysning om av vilka beståndsdelar (fast avgift, effektagift och energiavgift) vederbörande tariff är uppbyggd. I bilaga 3, kolumn 10, har för varje distributionsföretag angivits dess tariffuppsättning genom uppräknig av typnumren på de tariffer, företaget tillämpar. Om ett företag har ett flertal tariffer, som tillhöra samma typ men äro avsedda för olika ändamål (belysning, motordrift, matlagning etc.) eller olika användningsområden (bostäder, butiker, samlingslokaler etc.), sammanföras dessa i kolumn 10 under ett gemensamt typnummer. Betydelsen av de olika typnumren kan enklast utläsas med hjälp av den förklaring till tariffernas sifferbeteckning, som intagits såsom bilaga 3 till den inledande översikten.

De 26 distributionsföretag i Blekinge län, från vilka uppgifter föreligga, tillämpa sammanlagt 138 tariffer, dvs. i genomsnitt 5 per företag. Ett företag (Ebbamåla Gjuteri och Mek. Verkstad) tillämpar endast en tariff. Olofströms KrAB har en uppsättning på 31 tariffer. De närmast största tariffuppsättningarna förekomma hos Sydkraft och Ronneby Vatten- och Elverk med vardera 12 tariffer.

Av större intresse än det antal tariffer, varje företag uppvisar, är den eller de av företaget tillämpade tariffernas uppbyggnad. Denna åskådliggöres som ovan nämnts genom en sammanställning av tre siffror, tariffens typnummer. *Tabell 6* utvisar i vilken omfattning tariffer av olika typer tillämpas inom de skilda grupperna av distributionsföretag i länet. Tariffernas typnummer ha angivits inom parentes. En punkt i ett typnummer kan ersättas med vilken siffra som helst (utom 0 såsom tredje siffra) utan att typen ändras.

Tabell 6. Antal tariffer av olika typer hos skilda företagsgrupper

Tariff typ (med typnummer)	Antal tariffer som tillämpas inom företagsgrupperna								Summa	Energi- omsätt- ning %
	staten	kom- mun	AB	ekon. före- ning	under- hålls- fören.	indu- stri	enskild	spe- ciell		
Enkel energitariff (001, 101)	—	9	4	2	—	4	2	—	21	16
Enkel blocktariff (002, 102)	—	2	2	—	1	—	1	—	6	2
Polygontariff (003, 103) och utnyttjningsta- riff (004, 104)	—	1	3	—	—	—	—	—	4	11
Tidspärrtariff (005, 105)	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Säsongtariff (006, 106)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tidgränstariff (007, 107)	—	12	5	—	—	2	—	—	19	14
Stegrabattariff (008, 108)	—	2	—	—	—	—	—	—	2	1
Effekttariff (01., 11.) ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Effektgränstariff (04., 14.)	—	1	—	—	—	—	—	—	1	3
Grundavgiftstariff (2., 3., 4., 5., 6.) ..	—	6	37	6	21	3	4	—	77	52
Ackordstariff (.0) ..	—	1	2	—	—	4	—	—	7	0 ¹
Summa tariffer	—	35	53	8	22	13	7	—	138	100
Antal företag	—	4	3	3	10	3	3	—	26	—
Antal tariffer i genom- snitt per företag ..	—	9	18	3	2	4	2	—	5	—

¹ Uppskattat.

Grundavgiftstariffen är rikligast representerad. Av det totala antalet tariffer äro 56 % grundavgiftstariffer, och den energiuttagning som sker enligt desamma utgör 52 % av hela energiomsättningen.

Enkel energitariff och tidgränstariff (dubbeltariff) förekomma vardera i ett tjugotal fall och uttagningen enligt dessa tariffer är ej obetydlig (16 resp. 14 %). Övriga tariff typer äro ej så vanliga. Enligt polygon- och utnyttjnings-tariffer uttages emellertid 11 % av hela energiomsättningen.

Som ovan antytts förekommer, att skilda tariffer — om än av samma typ — tillämpas alltefter det ändamål, vartill energien användes. Enligt distri-butorernas uppgifter äro av de 138 tarifferna i länet 68 avsedda för såväl belysning och småapparater som motordrift, 16 för enbart belysning och småapparater, 15 för motordrift, 8 för ackumulerande värmeapparater, 1 för dylika värmeapparater och matlagning samt 30 för vilka ändamål som helst.

Den enkla energitariffen har fått en mångsidig användning, nämligen ej blott för belysning och motorer utan i ett par fall även för värme. Detsamma gäller grundavgiftstariffen, som dock företrädesvis (i 53 fall av 77) är avsedd för såväl belysning som motorer eller (i 19 fall) alla tänkbara ändamål. Dub-beltarifferna gälla för motordrift enbart eller jämte belysning, för värme eller

för alla ändamål. Den enda förekommande tidspärrtariffen är avsedd för värmeändamål. Samtliga stegrabatt- och ackordstariffer gälla endast belysning.

Efter år 1943 har på flera håll tariffomläggning skett. Elkraftutredningen framlade i januari 1947 betänkande med förslag till standardtariffer för detaljdistribution av elektrisk kraft (SOU 1947: 4). Redan dessförinnan hade Sydkraft och flera av dess underdistributörer börjat införa tariffer, som i allt väsentligt överensstämde med de av elkraftutredningen förordade standardtarifferna. Enligt uppgift från Sydkraft tillämpas dylika tariffer numera av 10 företag. Det kan förväntas, att för vanlig detaljdistribution till hushåll, jordbruk, hantverk och småindustri den i betänkandet föreslagna normaltariffen skall komma till allt allmänare användning. Normaltariffen utgöres av en grundavgiftstariff, sammansatt, förutom av en engångsavgift, av tre årligen återkommande avgifter, nämligen en abonnentavgift per mätpunkt, en grundavgift per tariffenhet och en energiavgift per kWh¹.

Specifik energiförbrukning

Att en bygd blivit elektrifierad innebär, att den har tillgång till elektrisk kraft. I vilken omfattning denna tillgång verkligen utnyttjas får man kännedom om genom att fastställa *den specifika energiförbrukningen*, dvs. den för bygden genomsnittliga energiuttagningen under ett år hos varje konsument eller hushåll. Då hushållen kunna vara av mycket skiftande storlek har för utredningens ändamål införts begreppet *förbrukningsenhet* (F) såsom en för hela landet gemensam måttenhet för gradering av konsumenthushållen efter deras storlek, dvs. deras elektrifieringsbehov. Den enskilde förbrukaren anses representera det antal förbrukningsenheter, som motsvarar summan av antalet rum och antalet hektar odlad jord med ett tillägg till summan av 2 enheter. Den specifika energiförbrukningen inom ett företags distributionsområde anges i bilaga 3, kolumn 7, såsom den genomsnittliga energiuttagningen under ett år per förbrukningsenhet (kWh/F) inom området. Antalet förbrukningsenheter inom ett distributionsområde har kunnat uppskattas med ledning av den officiella statistikens uppgifter om rumsantal och åkerareal.²

Uppgifterna i kolumn 7 utgöra ett uttryck för i vilken grad den elektriska kraften utnyttjas inom resp. distributionsområden. I största allmänhet torde man kunna säga, att en specifik energiuttagning, som håller sig under 30 å 35 kWh/F ger en antydning om, att området ifråga huvudsakligen endast är belysningselektrifierat. En dubbelt så stor medelförbrukning, 60 å 70 kWh/F, gör det troligt, att elkraften inom området även användes för motordrift och en specifik energiförbrukning av över 100 kWh/F antyder en ännu mera vidgad användning av den elektriska energien. Inom områden, där elkraften fått en mycket omfattande användning, t. ex. till såväl belysning och motorer

¹ Sydkraft tillämpar en grundavgift av 7 kr. 50 öre per tariffenhet.

² Begreppet förbrukningsenhet förklaras närmare i den inledande översikten sid. 64.

som matlagning och bostadsuppvärmning, kan den specifika energiförbrukningen stiga till 1 000 kWh/F och däröver. Elkraftutredningen har, såsom i den inledande översikten framhållits, utgått ifrån att en specifik energiförbrukning av 65 kWh/F motsvarade vad som kunde anses vara en rimlig elektrifieringsnivå på landsbygden.

I *diagram 3* är den genomsnittliga energiförbrukningen per förbrukningsenhet inom de olika distributionsområdena grafiskt återgiven. Företagens storlek har utmärkts genom att antalet förbrukningsenheter avsatts efter den horisontella axeln. Stadsföretagens staplar ha markerats genom streckning. Eftersom en del stadsföretag ha distribution även på landsbygden ger diagrammet ej en fullt riktig avvägning mellan städer och landsbygd. Med ledning av uppgifterna i bilaga 3, kolumn 7, kan ett godtyckligt utvalt företags läge i diagrammet lätt bestämmas, varigenom man får en uppfattning om hur pass välelektrifierat företagets distributionsområde är i jämförelse med övriga områden i länet.

Tabell 7 utvisar den specifika energiförbrukningen inom olika företagsgruppers distributionsområden. För varje grupp angivas värdena för de före-

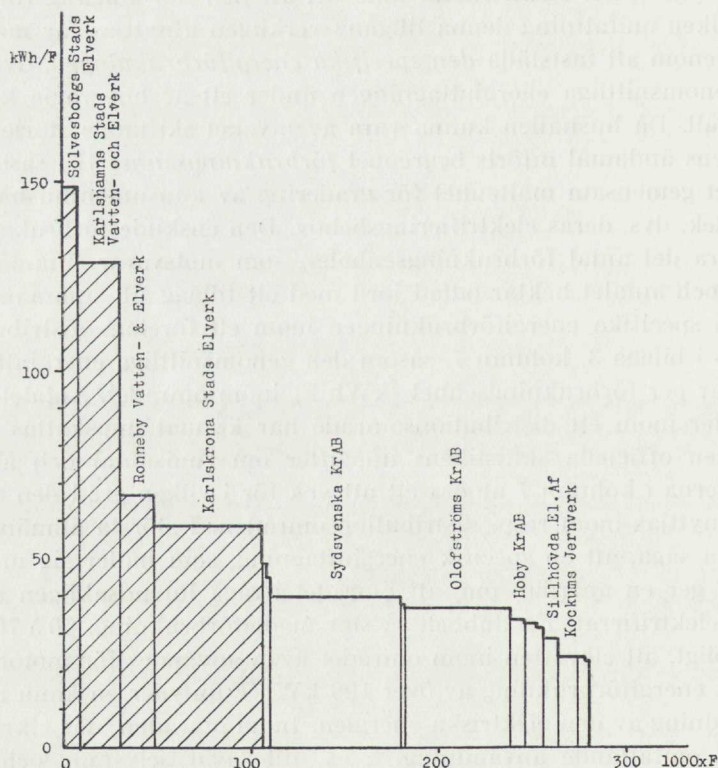

Diagram 3. Specifik energiförbrukning (kWh/F) hos distributionsföretagen i Blekinge län.
(Stadsföretagens staplar äro streckade.)

Tabell 7. Specifik energiförbrukning inom olika grupper av företag

Företagsform	Specifik energiförbrukning (kWh/F)		
	max.	min.	medel
Staten.....	—	—	—
Kommun	149	59	75
Aktiebolag	40	34	39
Ekonomisk förening	45	13	32
Underhållsförening.....	80	24	35
Industri	49	23	26
Enskild person.....	32	23	28
Speciell	—	—	—
Stadsföretag	149	59	75
Landsbygdsföretag	80	13	37
Länet	149	13	51

tag, som uppvisa högsta och lägsta energiuttagningen per förbrukningsenhet, ävensom genomsnittsvärdet för hela gruppen.

Av sammanställningen i tabell 7 framgår bl. a., att den specifika energiförbrukningen hos företag i Blekinge län i medeltal är 51 kWh/F och varierar mellan 149 och 13 kWh/F. Genomsnittsvärdet för städerna är 75 kWh/F och för landsbygden 37 kWh/F. Sistnämnda uttryck för elektrifieringsnivån på landsbygden ligger sålunda lägre än det av elkraftutredningen antagna medelvärdet 65 kWh/F. De kommunala företagen (städerna) uppvisa genomsnittligt den högsta och industrierna den lägsta specifika energiförbrukningen.

Medelpriser

På grundval av företagens uppgifter om konsumenternas energiförbrukning samt bruttointkomsten av den försålda energien kan det inom distributionsområdet gällande priset per såld kWh uträknas. Detta pris utgör *det verkliga medelpriset* vid försäljning av elektrisk energi och har betecknats m_1 . Då många företags tariffer äro av progressiv natur och sålunda medge ett lägre pris vid ökad uttagning, blir medelpriset m_1 beroende av energiförbrukningens omfattning. Medelpriset kan därför bli olika för två företag med exakt samma tariffuppsättning, om nämligen den specifika energiuttagningen är olika inom deras områden. Av det föregående framgår, att den specifika energiuttagningen uppvisar stora variationer inom olika distributionsområden. Medelpriset m_1 är därför ej lämpligt som direkt jämförelsepris.

Därest elkraften utnyttjades i lika hög grad inom alla distributionsområden i landet, skulle de olika distributörernas medelpriser kunna direkt jämföras med varandra. Ett på denna förutsättning grundat medelpris har uträknats för varje företag. Detta är avsett som *jämförelsepris* (betecknat m_2) och utgöres av det pris, som gällande tariffer skulle medföra vid en förut-

satt specifik energiförbrukning av i genomsnitt 65 kWh/F, dvs. det antagna medelvärde för landsbygden.

En närmare redogörelse för principerna för beräkningen av medelpriserna m_1 och m_2 har lämnats i den inledande översikten, kap. VII. Det är att märka, att medelpriserna icke avse att utvisa, vad en enstaka abonnent får betala. De ange helt enkelt distributionsföretagets medelinkomst per kWh av all företagets distribution för borgerliga behov. Medelvärdena m_1 och m_2 äro sålunda genomsnittspris, som gälla för distributionsområdet som helhet betraktat.

Medelpriserna m_1 och m_2 ha angivits för varje företag i bilaga 1, kolumnerna 8 och 9.

Vid en jämförelse mellan ett visst företags verkliga medelpris (m_1) och beräknade medelpris (m_2) kunna följande allmänna synpunkter framhållas. Om ett företag tillämpar en enda tariff, som är av icke progressiv natur, och energipriset sålunda är detsamma oavsett energiuttagningens omfattning, bli m_1 och m_2 lika stora. Tillämpar företaget flera icke progressiva tariffer, om än av samma typ¹, exempelvis enkla energitariffer med olika pris för belysning och motordrift, kan det inträffa, att m_1 och m_2 bli olika. Detta beror på att förbrukningens fördelning på nämnda ändamål vid en elektrifieringsnivå av 65 kWh/F, som lagts till grund för beräkningen av m_2 , i vissa fall kan avvika från den nu rådande, på vilken beräkningen av m_1 grundar sig. Klart är vidare, att m_1 och m_2 bli lika stora, om den gällande specifika energiförbrukningen inom företagets distributionsområde är just den för m_2 beräknade, nämligen 65 kWh/F. Med nyss nämnda undantag gäller regeln, att om för ett visst företag medelpriserna m_1 och m_2 äro olika, så utvisar detta, att företaget tillämpar åtminstone någon tariff av progressiv natur. Storleken av skillnaden mellan m_1 och m_2 påverkas sålunda av två olika omständigheter, nämligen dels den specifika energiförbrukningen, dels gällande tariffers progressivitet. Ju närmare företagets specifika energiförbrukning ligger jämförelsevärdet 65 kWh/F och ju mindre progressiva dess tariffer äro, desto mindre blir skillnaden mellan m_1 och m_2 . Om ett företag uppvisar särskilt låg eller också särskilt hög specifik energiförbrukning eller starkt progressiva tariffer, blir skillnaden mellan m_1 och m_2 stor.

En grafisk framställning av medelpriserna hos företagen i Blekinge län finnes återgiven i *diagram 4*, som avser det verkliga medelpriset m_1 , och *diagram 5*, som avser jämförelsepriset m_2 . Företagens storlek har utmärkts genom att energiomsättningen avsatts å den horisontella axeln. Stadsföretagens staplar ha streckats.

Tabell 8 utvisar medelpriserna hos företagen uppdelade gruppvis efter organisationsform samt i stads- och landsbygdsföretag.

Det verkliga medelpriset för hela länet är 20 öre/kWh. Högst ligger Torhamns El.F med 45 öre/kWh och lägst Sölvesborgs Stads Elverk med 12 öre/kWh. Stadsföretagens verkliga medelpriser variera ej så mycket som landsbygdsföretagens och äro genomsnittligt 3 öre/kWh lägre än dessa. Av de olika företagskategorierna ligga underhållsföreningar och industrier högst med 31 resp. 28 öre/kWh, medan kommunerna ha det lägsta verkliga medelpriset 19 öre/kWh.

¹ Om ett företag har flera tariffer av samma typ anges i bil. 1, kolumn 10, endast ett typnummer. (Se sid. 49.)

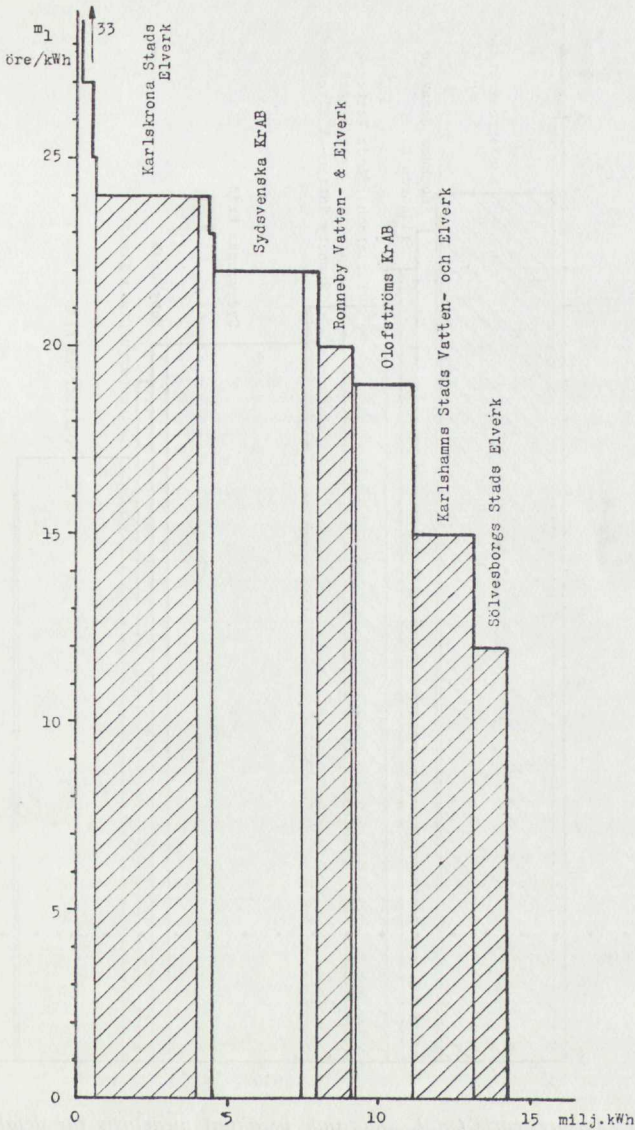

Diagram 4. Verkligt medelpris (m_1) för detaljdistribuerad kraft.
(Stadsföretagens staplar äro streckade.)

Stadsföretagen, dvs. de fyra kommunala företagen, uppvisa följande verkliga medelpriser: Karlskrona 24, Ronneby 20, Karlshamn 15 och Sölvesborg 12 öre/kWh.

De högsta verkliga medelprisen i länet förekomma hos landsbygdsföretagen. Högst ligger som nämnts Torhamns El.F med 45 öre/kWh, Ettebro El.Af med 42, Slottets Aelf med 37 samt AB A K Fernströms Granitindustriers

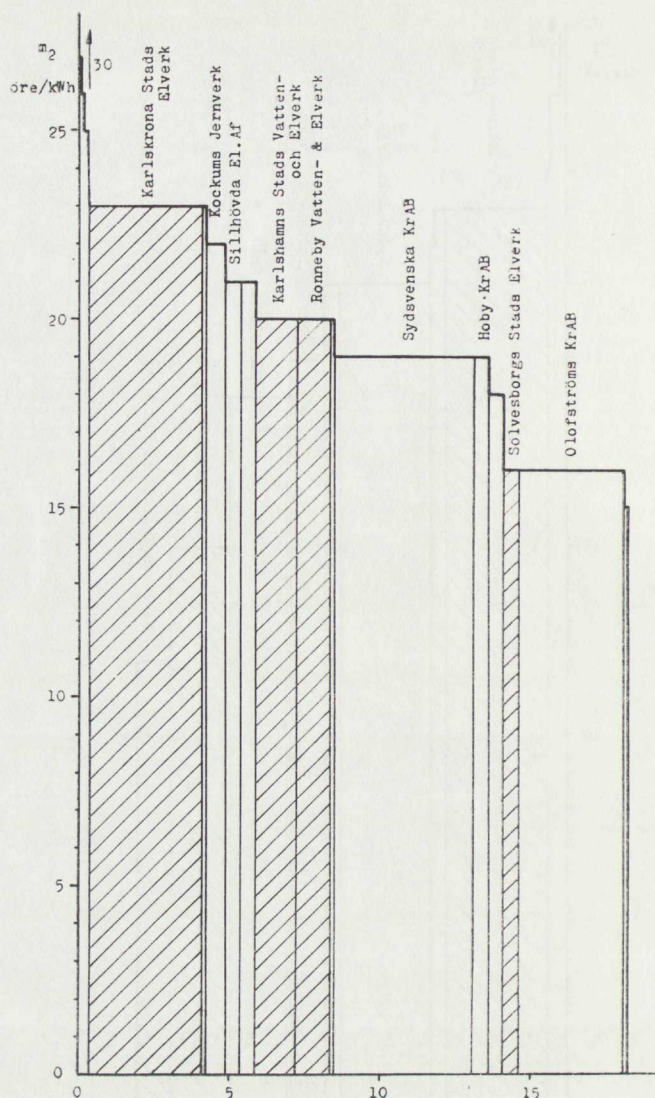

Diagram 5. Jämförelsepris (m_2), utgörande beräknat medelpris för detaljdistribuerad kraft vid en specifik energiförbrukning av 65 kWh/F. (Stadsföretagens staplar äro streckade.)

Elverk och Hjälmseryd m. fl. Byars El.F med 32 öre/kWh. Samtliga dessa företag ha en obetydlig distribution och deras sammanlagda energiomsättning utgör endast 1,5 % av den totala omsättningen på landsbygden. Av landsbygdsföretagen i övrigt ligga 6 i prisgrupperna 25—29 öre/kWh med sammanlagt 7,3 % av energiomsättningen, 9 i prisgruppen 20—24 öre/kWh med 59,1 % av omsättningen och 2 med medelpriset 19 öre/kWh och 32,1 % av den totala omsättningen på landsbygden.

Tabell 8. Verkligt medelpris (m_1) och jämförelsepris (m_2) inom olika grupper av företag

Företagsform	Verkligt medelpris m_1			Jämförelsepris m_2		
	max.	min.	medel	max.	min.	medel
Staten	—	—	—	—	—	—
Kommun	24	12	19	23	16	21
Aktiebolag	24	19	21	19	16	18
Ekonomisk förening	32	22	22	23	18	20
Underhållsförening	45	19	31	31	20	26
Industri	31	25	28	30	22	23
Enskild person	27	23	25	21	15	20
Speciell	—	—	—	—	—	—
Stadsföretag	24	12	19	23	16	21
Landsbygdsföretag	45	19	22	31	15	19
Länet	45	12	20	31	15	20

De höga m_1 -värdena behöva ej ha sin grund i olämplig prispolitik från företagens sida. Även de mest ändamålsenliga tariffer kunna medföra ett högt verkligt medelpris, om nämligen elkraften inom distributionsområdet utnyttjas i mycket obetydlig omfattning (exempelvis på grund av att företagets verksamhet nyligen påbörjats). Den specifika energiförbrukningen ligger också under medelvärdet för länets landsbygdsföretag (37 kWh/F) beträffande 7 av de 11 företag, vilkas verkliga medelpriser uppgå till minst 25 öre/kWh. I den mån dessa företag visa höga medelpriser även vid en specifik energiuttagning av 65 kWh/F komma de att nedan bli föremål för undersökning i samband med redogörelsen för företag med höga jämförelsepriser.

Jämförelsepriset m_2 , dvs. det beräknade medelpriset vid en medelförbrukning av 65 kWh/F, är för hela länet 20 öre/kWh. Det högsta i länet förekommande jämförelsepriset (31 öre/kWh) gäller för Torhamns El.F och det lägsta (15 öre/kWh) för Johannishus Elverk. För stadsföretag är jämförelsepriset i genomsnitt 21 öre/kWh och för landsbygdsföretag 19 öre/kWh. I motsats till vad som gäller det verkliga medelpriset uppvisa sålunda stadsföretagen högre medelpris m_2 än landsbygdsföretagen. Av de efter företagsformer indelade grupperna förete underhållsföreningarna det genomsnittligt högsta (26 öre/kWh) och aktiebolagen det lägsta jämförelsepriset (18 öre/kWh.)

Topprisföretag

För utrönande av alla tänkbara orsaker till förekommande höga jämförelsepriser skulle ha erfordrats en mångfald uppgifter, som icke lämpligen kunnat infordras från företagen. På grundval av föreliggande material ha emellertid de företag, vilkas jämförelsepris m_2 uppgå till 20 öre/kWh eller däröver, i det följande benämnda »topprisföretag», underkastats särskild granskning.

Topprisföretagen i Blekinge län äro 20 st. eller 74 % av samtliga distributörer och utgöras av 17 landsbygdsföretag och 3 stadsföretag. Topprisföretagen distribuera energi till sammanlagt 21 778 förbrukare, motsvarande 53 % av samtliga konsumenter i länet. För de topprisföretag, som ha enbart landsbygdsdistribution, är antalet förbrukare 4 250 eller 19 % av samtliga förbrukare hos landsbygdsföretag.

I tabell 9 lämnas specificerade uppgifter beträffande de 7 företag, vilkas jämförelsepris uppgå till minst 25 öre/kWh, samt vissa medelvärden beträffande dels dessa företag i högsta prisgruppen, dels alla 20 topprisföretagen, dels ock de 17 topprisföretagen med enbart landsbygdsdistribution. För jämförelse har vidare motsvarande medeltal angivits för såväl alla landsbygdsföretag som samtliga distributionsföretag i länet.

Av de i tabell 9 upptagna företagen i högsta prisgruppen äro 5 underhållsföreningar och 2 industrier. Av samtliga 20 topprisföretag äro 9 underhållsföreningar, 3 kommuner, 3 ekonomiska föreningar, 3 industrier och 2 företag i enskild persons ägo. Toppriser förekomma sålunda inom alla kategorier av företag utom aktiebolagen, som representeras av Sydkraft och dess dotterföretag Hoby KrAB. Samtliga underhållsföreningar i länet äro topprisföretag.

En undersökning av topprisföretagens råkraftanskaffning visar, att 5 företag (25 %) ha egen kraftkälla och sålunda äro helt eller delvis självförsörjande, medan 15 företag (75 %) äro totalinköpande. För samtliga företag i länet är motsvarande fördelning resp. 37 % och 63 %.

Av de medelprisundersökta företagen sakna endast två (Ebbamåla Gjuteri

Tabell 9. Landsbygdsföretag med höga jämförelsepriser

Jämförelsepris m_2 (öre/kWh)	Företagets namn	Företagsform	Råkraftanskaffning					Detaljdistribution	
			Egen kraftstation (E)	Över antal mellanled	Ursprunglig råkraftleverantör	Inköpt råkraft (1000 kWh)	Medelpris m_0 (öre/kWh)	Antal förbrukare	Tariff typer
31	Torhamns El.F	und.f.	—	0	Sydkraft	—	—	285	601, 607
30	A K Fernströms Granitindustriers Elverk	ind.	—	0	"	—	—	132	101, 107, 700
28	Slottets Aelf	und.f.	—	0	"	—	—	123	601, 607
27	Ettebro El.Af	"	—	0	"	—	—	47	601, 607
25	Ebbamåla Gjuteri o. Mek. Verkstad	ind.	E	0	—	—	—	5	001
"	Möcklön Enf.	und.f.	—	0	Sydkraft	—	—	17	601, 607
"	Östra Hoka m. fl. Byars El.F	"	—	0	"	—	—	13	601, 607
31—25	Ovanstående företag	medeltal	—	—	—	—	—	89	
31—20	Samtliga topprisföretag	"	—	—	"	2 802	3·2	1 089	
31—20	Topprisföretagen på landsbygden	"	—	—	"	83	7·2	250	
31—15	Samtliga landsbygdsföretag	"	—	—	"	367	5·9	960	
31—15	" företag i länet	"	—	—	"	2 082	3·6	1 515	

och Mek. Verkstad samt Hjälmteryds m. fl. Byars El.F) anknytning till stamlinjenätet. Båda återfinnas bland topprisföretagen.

En granskning av de av topprisföretagen årligen inköpta energimängderna samt av de medelpriser, som nämnda företag få erlægga, utvisar att det i de fall, där uppgifter föreligga, i regel rör sig om mycket små energibelopp och ofta relativt höga inköpspriser. Detta gäller emellertid blott landsbygdsföretagen. För dessa äro medeltalen per företag omkring 83 000 kWh inköpt råkraft och 7,2 öre/kWh mot 367 000 kWh och 5,9 öre/kWh för samtliga landsbygdsföretag.

Skillnaden mellan inköpspris (m_0) och försäljningspris (m_1) är störst hos följande företag: Jannebergs Krst ($m_0 = 1,5$ och $m_1 = 23$ öre/kWh) och Karlskrona Stads Elverk ($m_0 = 3,0$ och $m_1 = 24$ öre/kWh). Det låga inköpspriset för Jannebergs Krst avser emellertid tillskottskraft, som erhålles genom samkörning med Strömma Bomullsspinneri AB.

På varje landsbygdsföretag i länet belöpa i genomsnitt 960 förbrukare. Toppriserföretagen på landsbygden uppvisa i medeltal blott 250 konsumenter per företag och för de 7 företagen i den högsta prisgruppen är medeltalet ännu lägre eller 89 förbrukare per företag.

Av särskilt intresse vid undersökningen av företag med högt jämförelsepris äro de av dessa företag tillämpade tariff typerna. De 17 topprisföretagen med enbart landsbygdsdistribution redovisa tillsammans 44 tariffer, därav 29 grundavgiftstariffer, 7 enkla energitariffer, 4 ackordstariffer, 2 enkla blocktariffer och 2 tidgränstariffer. Tariffuppsättningen hos topprisföretagen såväl på landsbygden som i städerna kan icke sägas avvika från vad som är normalt hos motsvarande företag i allmänhet.

Toppriserföretagen kunna icke lokaliseras till någon viss del av länet. I den västligaste länsdelen (Listers härad) förekomma de dock mera sparsamt.

De här undersökta topprisföretagen, dvs. de som vid en förutsatt specifik energiuttagning inom respektive distributionsområden av 65 kWh/F skulle uppnå medelpriser på minst 20 öre/kWh, uppvisa i verkligheten på några få undantag när en lägre specifik energiförbrukning än den förutsatta och till följd därav ett verkligt medelpris m_1 , som är lika med eller högre än jämförelsepriset m_2 . Att m_1 i undantagsfall är lägre än m_2 innebär, att en hög elektrifieringsnivå är uppnådd inom området, trots att företagets tariffer resultera i ett relativt högt pris.

- Den verkställda granskningen angående topprisföretagen utvisar
- att tre fjärdedelar av distributionsföretagen i länet uppvisa toppriser,
- att av länets fyra stadsföretag de tre största äro topprisföretag,
- att 19 % av samtliga förbrukare hos landsbygdsföretag i länet erhålla elkraft från något topprisföretag,
- att samtliga 9 underhållsföreningar äro topprisföretag,
- att topprisföretagen på landsbygden i regel inköpa små råkraftmängder och att medelpriset för råkraft till följd därav blir något högre för dem än för landsbygdsföretagen i allmänhet,

att antalet förbrukare i genomsnitt hos varje topprisföretag på landsbygden är betydligt lägre eller endast 26 % av motsvarande medelvärde för samtliga landsbygdsföretag,

att tariffuppsättningen hos topprisföretagen i allmänhet icke skiljer sig från vad som är normalt hos samtliga företag i länet, samt

att topprisföretagen icke kunna lokaliseras till någon viss del av länet, men likväl förekomma mera sparsamt i den västligaste delen (Listers härad).

Engångsavgifter

I föreliggande redogörelse har vid beräkningen av priserna på elkraft inom de olika distributionsområdena tagits hänsyn endast till de avgifter, som förbrukarna få betala enligt företagets gällande tariffer, och eventuellt utgående årliga underhållsavgifter. I och med att elektrifieringen blivit genomförd inom ett område och engångsavgifterna slutbetalats, bli också dessa avgifter de enda aktuella.

I samband med tillkomsten av ett nytt distributionsföretag eller eljest vid anslutning av en nytillkommen förbrukare utkräves emellertid vanligen en engångsavgift, antingen i form av en inträdesavgift för medlemskap i en distributionsförening eller i form av en särskild anslutningsavgift. Engångsavgiftens innebörd och betydelse har utförligt behandlats i den inledande översikten, kap. VIII, vari även framhållits de omständigheter, som omöjliggjort ett eljest önskvärt hänsynstagande till dessa avgifter vid bedömning av gällande priser på elektrisk kraft. Enär företagets uppgifter angående engångsavgifterna i många fall äro ofullständiga och osäkra kan någon tillförlitlig redogörelse för desamma icke lämnas.

Av de 27 distributionsföretagen i Blekinge län ha 8 (därav 6 underhållsföreningar) ej kunnat lämna några uppgifter om engångsavgifterna, 1 företag har meddelat, att nyanslutning ej vore aktuell, och 7 företag (de fyra stadsföretagen, AB A K Fernströms Granitindustriers Elverk, Jannebergs Krst och Olofströms KrAB) ha uppgivit, att några engångsavgifter ej förekomma. Stadselverken i Karlskrona och Ronneby liksom Olofströms KrAB tillämpa emellertid anslutningsavgifter för abonnenter utanför samhället.

Uppgifter om förefintliga engångsavgifter föreligga endast för 12 landsbygdsföretag. I fråga om 3 av dessa gäller, att en nytillträdande abonnent själv får bestrida alla nödiga anläggningskostnader eller i varje fall kostnaderna för servisledning i form av en anslutnings- eller inträdesavgift. I ett par fall bekostar abonnenten endast en del av anläggningen, medan företaget svarar för resten. Sydkraft har indelat sitt distributionsområde i olika anslutningsavgiftsområden. Inom varje sådant område utgår engångsavgift med enhetligt belopp per tariffenhet, varvid beloppet fastställts med hänsyn till bebyggelseäthet och nätets räntabilitet. I vissa köpingar och större samhällen utgår ingen engångsavgift. I övrigt är anslutningsavgiften per tariffenhet i regel för stationssamhällen med någorlunda tät bebyggelse 10 kr. och

för normal landsbygd 20, 30 eller 40 kr., beroende på bebyggelsetätheten. Anslutningsavgifterna 50, 60 och 70 kr. per tariffenhet förekomma mera undantagsvis. Den högsta anslutningsavgiften, 80 kr. per tariffenhet, tillämpas slutligen vid nyelektrifiering av glesbygd, även om anläggningskostnaden överstiger 180 kr. per CB-enhet, i den mån elektrifiering medgives.

Hos flera företag förekommer, att avgiftens storlek göres beroende av antalet installerade ljuspunkter. Avgiften varierar hos olika företag, men kan i genomsnitt sägas vara omkring 30 kr. per ljuspunkt.

Engångsavgifterna utgå som av ovanstående översikt framgår enligt mycket skilda beräkningssätt hos olika företag. Det har därför ej varit möjligt att i detta sammanhang lämna en mera specificerad redogörelse för engångsavgifternas storlek hos de olika företagen i länet.

Vissa företag med höga kraftpriser förete å andra sidan låga engångsavgifter, vilket sålunda synes innebära, att dessa företag uttaga anläggningskostnaden helt eller delvis i form av energiavgifter. Enär någon medelvärdesberäkning av engångsavgifterna ej är möjlig att genomföra på grund av det skiftande beräkningssättet för dessa avgifter, kan någon direkt jämförelse mellan engångsavgifterna hos de företag, som uppvisa höga jämförelsepriser (topprisföretagen) och övriga företag i länet ej ske. Vid en närmare granskning av topprisföretagens engångsavgifter kan emellertid icke spåras någon tendens, som ger vid handen att topprisföretagen skulle ha lägre engångsavgifter än företagen i allmänhet.

Uppgifter angående distributionsföretagen i Kalmar län

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försåld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företagens tariffer
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Aboda Kvarn, <i>Allgun- nen</i>	Egen krst	—	—	91	15	21	35	32	101
AB Alsterbro Glasbruk, <i>Alsterbro</i>	» »	—	—	50	.	.	.	.	700
Arby-Hagby El.Af, <i>Vassmolösa</i>	Sydsvenska KrAB	295	7.6	300	250	71	10	10	606
Bergkvara och Göka- lunds Aelf, <i>Gökaland</i>	» »	—	—	486	212	44	22	19	101, 107, 501
Blankaholms Säg, <i>Sol- stadström</i>	Egen krst	—	—	192	.	.	.	.	001, 700
Blekhems Egendom, <i>Almvik</i>	Finsjö KrAB	91	6.8	90	58	74	15	16	101, 601
AB Blomstermåla Mö- belfabrik, <i>Blomster- måla</i>	» » + egen krst	.	.	80	10	14	36	24	101, 107
Boda El.F, <i>Vimmerby..</i>	Vimmerby Stads Elverk	—	—	7	3	37	37	34	102
AB Bohman & Johans- son, <i>Blomstermåla</i>	Finsjö KrAB + egen krst	.	.	120	.	.	.	.	001
AB Borgholms Elverk, <i>Borgholm</i>	Finsjö KrAB	829	6.8	1 135	550	56	20	20	101, 107, 206
Böta Kvarn, <i>Långemåla</i>	Egen krst	—	—	44	.	.	.	.	001, 700
Bösebo El.Enf, <i>Mörlunda</i>	Finsjö KrAB	38	10.2	62	18	25	28	20	001, 501
Eds Cellulosa fabriksAB, <i>Edsbruk</i>	Egen krst	—	—	50	.	.	.	.	900
Eksebo Krst, <i>Virserum</i>	» »	—	—	23	5	27	30	28	501
Emmaboda Elverk, <i>Emmaboda</i>	Sydsvenska KrAB + egen krst	408	6.9	550	520	169	13	18	101, 104, 201, 501
AB Emsfors Bruk, <i>Pä- skallavik</i>	Egna krst	—	—	1385	41	14	35	30	101, 108
Finsjö KrAB, <i>Malmö</i> ²	Sydsvenska KrAB + egna krst	.	.	13 159	4 439	39	23	20	101, 102, 107, 201, 401, 501, 507, 601
Fågelså Kvarn (Erik Carlsson), <i>Toverum</i>	Egen krst	—	—	11	.	.	.	.	700
AB Gamleby Elverk, <i>Gamleby</i>	{ Forsaströms KrAB ³ Nygårds Egendom Finsjö KrAB	1 122 75 —	4.7 3.0 —	730	539	82	16	18	101, 102, 201, 301, 601, 700
Gladhammars Elf, <i>Glad- hammar</i> ⁴									
Grägarps El.F, <i>Grägarp, Vimmerby</i>	Vimmerby Stads Elverk	—	—	90	26	34	29	22	101, 107
Gunnebo Bruks AB, <i>Gunnebobruk</i>	Vimmerby Stads Elverk	—	—	14	3	23	39	25	102, 601
Hallingebergs m. fl. Socknars Aelf, <i>Hum- melstad</i> ⁴	AB Ankarsruims Bruk ⁵ + egna krst Finsjö KrAB	.	.	350	.	.	.	.	001, 700
		—	—	345	157	49	24	21	101, 107, 201, 501, 507

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försåld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företagets tariffer
							verk- ligt m_1	jäm- fö- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hjorted-Tuna KrAB, <i>Ankarsrum</i> ⁵	AB Ankarsrums Bruk ⁵	113	3·0	165	63	45	22	22	001
Hossmo Aelf, <i>Ljungby- holm</i> ⁴	Sydsvenska KrAB	—	—	144	34	21	28	19	101, 107
Hörestadhufts Ålder- domshem, <i>Vimmerby</i>	Vimmerby Stads Elverk	·	·	4	1	30	39	35	102
Järnforsens Enf, <i>Järn- forsen</i>	Pauliströms Bruk ⁶	62	10·0	250	53	28	23	23	001
Kalmar Stads Gas- och Elverk, <i>Kalmar</i>	Finsjö KrAB	9 660	2·7	9 346	3 451	68	20	20	101, 108, 141, 201
Kläckeberga Aelf, <i>Smed- by</i> ⁴	" "	—	—	62	46	71	19	19	101, 107
Knivigaryds Krst, <i>Kni- vingaryd</i>	Egna krst	—	—	570	175	37	20	20	101, 107
Kraflösa Östra Andels- och Elf, <i>Kläckeberga</i>	Finsjö KrAB	—	—	57	24	35	18	17	101, 107
Kranklösa Elverk, <i>Ljungbyholm</i> ⁴	Sydsvenska KrAB + egen krst	3	25·6	7	3	33	34	32	101, 501
Kulltorps Egendom, <i>Tuna</i>	Egen krst	—	—	20	3	16	29	26	101
Kvillemåla Kvarn och Krv, <i>Wirserum</i>	" "	—	—	100	·	·	·	·	101, 108, 700
Kölby Gård, <i>Ljungby- holm</i>	Sydsvenska KrAB + egen krst	38	11·2	10	·	·	·	·	101, 700
Lindås Gjuteri & Form- fabriks AB, <i>Lindås</i>	Sydsvenska KrAB + egen krst	·	·	167	38	27	28	27	101
Lofstadalens El. Af, Åker- holm, <i>Lofsta</i>	AB Gamleby El- verk	309	5·1	300	250	69	10	10	101, 608, 606
Lofthammars Elför- ening, <i>Lofthammar</i>	Forsaströms KrAB ³	312	6·6	400	7 339	80	12	14	601
Lotsverket, Fyringen- jörskontoret, <i>Stock- holm</i>	Finsjö KrAB	·	·	4	2	48	14	12	001, 101
Långaströms Kvarn, <i>Långaström</i>	Egen krst	—	—	7	·	·	·	·	001, 700
Läggevi Gård, <i>Fliseryd</i>	Finsjö KrAB	10	15·4	10	2	15	20	17	101
Lövbo Krst, Hornsberg, <i>Valdemarsvik</i>	Forsaströms KrAB ³ + egen krst	71	7·5	1 30	38	98	14	18	401
Misterhults Egendom, <i>Misterhult</i>	Egen krst	—	—	14	12	87	11	11	001
Mossebo-Ramneryds El. F, <i>Trekanten</i> ⁴	Sydsvenska KrAB	—	—	11	6	44	23	20	101, 107
Mönsterås Sockens Söd- ra Aelf, Elgerum, <i>Mönsterås</i>	Finsjö KrAB	—	—	340	45	11	34	21	101, 107, 501, 507
Mörbylänga Sockens Aelf, <i>Mörbylänga</i>	" "	—	—	426	255	72	16	16	101, 107, 501
Mörtfors Möbelfabrik (K Axel Bjurstam), <i>Mörtfors</i>	Egen krst	—	—	35	·	·	·	·	700
Mörtfors Krst (Karl Bohman), <i>Mosstorp</i>	" "	—	—	128	·	·	·	·	001, 700

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försåld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företagets tariffer
							verk- ligt m_1	jäm- fö- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Nybro Stads Elverk, <i>Nybro</i>	Sydsvenska KrAB + egen krst	1 083	5·2	2 700	1 294	73	17	18	101, 102, 107, 201
Nygårds Egendom (Gustav Wirenfelt), <i>Gamleby</i>	Egen krst	—	—	14	.	.	.	.	900
Oskarshamns Stads El- verk, <i>Oskarshamn</i>	Finsjö KrAB	11 326	3·1	4 293	2 941	107	14	17	101, 107, 111, 141, 206
Påryds El.Af, <i>Påryd</i> ..	AB Torsås Ång- kvarn & Träin- dustri	—	—	150	50	39	13	13	101, 107, 700
Rockneby Aelf, <i>Rockne- by</i>	Finsjö KrAB	—	—	200	138	64	17	17	101, 107
Ryningsnäs Krst, <i>Ry- ningsnäs</i> ⁸	Egen krst	—	—	35	.	.	.	.	700
Sandslätts Möbel- & Industri AB, <i>Alsterbro</i>	" "	—	—	16	2	15	35	35	001, 700
Skillingeryms Lysbolag, <i>Vimmerby</i>	Vimmerby Stads Elverk	.	.	3	4	137	22	35	601
Stora Aby El.F, Prost- gården, <i>Rosenfors</i>	Finsjö KrAB	9	12·7	33	.	.	.	.	001 ⁹
Strömsrums Gård, <i>Alem</i>	" " + egen krst	43	7·4	82	.	.	.	.	101, 700
Sydsvenska KrAB, <i>Mal- mö</i>	Egna krst m. m.	—	—	1 575	640	41	23	21	101, 102, 107, 501, 507
Sävsjöby El.F, <i>Påryd</i> ..	Egen krst ¹⁰	—	—	13	2	14	60	60	001
Söderåkra Aelf, <i>Söder- åkra</i> ⁴	Sydsvenska KrAB	—	—	278	126	49	19	18	101, 107
Södra Koloniens Elf, Ståthållargatan 1, <i>Kalmar</i>	Kalmar Stads El- verk	3	8·8	42	.	.	.	.	700
Toresbo Kvarn, (Anders Johansson), <i>Örsjö</i>	Egen krst	—	—	7	.	.	.	.	700
Torslunda Aelf, <i>Ölands Skogsby</i>	Finsjö KrAB	—	—	448	233	52	18	17	101, 107
AB Torsås Ångkvarn & Träindustri, <i>Torsås</i>	Sydsvenska KrAB ¹¹ + egna krst	.	.	1 800	470	30	17	15	101, 107, 201, 401, 501, 505, 507, 601
Toverums Bruk, <i>Tove- rum</i>	Egen krst	—	—	16	2	9	40	36	101, 700
Vennebjörke El.F, <i>Vim- merby</i>	Vimmerby Stads Elverk	—	—	9	2	28	41	27	102, 201, 601
Vimmerby Stads Elverk, <i>Vimmerby</i>	Smålands KrAB ¹²	1 426	4·3	1 430	735	89	21	23	102, 106, 201, 301, 601, 700
Vinketomta Säteri, <i>Väs- tervik</i>	Vimmerby Stads Elverk	.	.	6	2	40	36	32	102
Vissefjärda El.Af, <i>Visse- fjärda</i>	Sydsvenska KrAB	232	7·4	510	112	25	30	30	501
Voxtorp-Halltorp Aelf, <i>Wassmolösa</i>	" "	—	—	213	98	45	20	19	101, 107
Värnanäs Egendom, <i>Värnanäs</i>	" " + egen krst	31	17·0	54	9	13	27	25	101
Västerviks KrAB, <i>Väs- tervik</i>	Motala Krv (Sta- tens Vattenfalls- verk) + egen krst	4 403	3·2	5 220	2 056	56	17	17	101, 201, 301, 601

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försäld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företagets tariffer
							verk- ligt m_1	jäm- fö- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Åfors Möbelfabriks AB, <i>Blomstermåla</i>	Sydsvenska KrAB ¹¹ + egen krst	.	.	115	21	22	29	24	102, 507
Äläkra Lysbolag, Äläkra, <i>Vimmerby</i>	Vimmerby Stads Elverk	.	.	34	9	25	49	28	102, 201, 601
Örsjö Aelf, Örgjö ⁴ . . .	Sydsvenska KrAB	—	—	131	30	27	26	19	101, 107
AB Överums Bruk, Öve- <i>rum</i>	" "	.	.	405	85	29	21	19	101, 201
	Hela länet	31 992	3.5	50 603	20 747	66	19	19	
Stadsföretag		28 727	3.2	24 124	11 027	78	18	19	
Landsbygdsföretag		3 265	6.1	26 479	9 720	53	20	20	

¹ Vissa förbrukare erhålla frikraft.² Äges av Sydsvenska KrAB.³ Forsaströms KrAB, vars detaljdistribution redovisas i redogörelsen för Östergötlands län, erhåller kraft från dels egna och dotterbolags kraftstationer i Östergötlands och Kalmar län, dels från Motala Krv, dels från Sankt Kors Fastighets AB, Linköping (Hackefors Krst).⁴ Detaljdistributionen sedermera övertagen av råkraftleverantören.⁵ AB Ankarsrums Bruk, som ej bedriver detaljdistribution i eget namn, erhåller kraft dels från egna kraftstationer, dels genom samkörning med Sydkraft. Hjorted-Tuna KrAB är distributionsföretag för AB Ankarsrums Bruk.⁶ Pauliströms Bruk, vars detaljdistribution redovisas i redogörelsen för Jönköpings län, erhåller kraft dels från egna kraftstationer, dels från Smålands KrAB.⁷ Uppgifterna angående detaljdistributionen avse år 1944.⁸ Äges av Holmens Bruks- och Fabriks AB.⁹ Årskostnader, som ej täckas av kraftavgifter, fördelas mellan 13 delägare, representerande 26 förbrukare.¹⁰ Gengasdriven.¹¹ Tillkom som råkraftleverantör år 1945, då överenskom- melse om kraftutbyte träffades.¹² Smålands KrAB, vars detaljdistribution redovisas i redo- görelsen för Jönköpings län, erhåller kraft dels från egna kraftstationer i Jönköpings, Kalmar och Östergöt- lands län, dels från Finsjö KrAB, Boxholms AB och Ohs Bruk AB.

Uppgifter angående distributionsföretagen i Gotlands län

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försåld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företags tariffer
							verk- ligt m_1	jämfö- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
AB Gotlands Krv, Slite Visby Stads Elverk, Visby	Egen krst	—	—	4 090	2 148	44	25	22	101, 505, 60
	AB Gotlands Krv + egen krst	4 534	7.7	4 775	2 436	90	30	35	101, 107, 108 141, 201
	Hela länet	4 534	7.7	8 865	4 584	60	28	27	

Uppgifter angående distributionsföretagen i Blekinge län

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försåld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företagets tariffer
							verk- ligt m_1	jämfö- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ebbamåla Gjuteri och Mek. Verkstad, <i>Hov- mansbygd</i>	Egen krst	—	—	5	1	23	25	25	001
Ettebro El.Af, <i>Ettebro</i> ¹	Sydsvenska KrAB	—	—	47	8	24	42	27	601, 607
AB A K Fernströms Granitindustriers El- verk, <i>Karlshamn</i>	" "	.	.	132	34	49	32	30	101, 107, 700
Fridlefsstad och Rödeby El.Af, <i>Björkeryd</i>	" "	290	7·8	700	200	33	22	18	601
Hjälmseryds m. fl. Byars El.F, <i>Ronneby</i>	Gottfrid Hanssons Krst ²	3	20·0	27	2	13	32	23	201, 701
Hoby KrAB, <i>Bräkne- Hoby</i> ³	Sydsvenska KrAB + egen krst	392	4·0	958	293	34	24	19	201, 401, 601, 607, 700
Istaby-Siretorps Elf, <i>Sölveby</i> ¹	Sydsvenska KrAB	—	—	208	67	38	24	22	102, 601, 607
Jannebergs Krst, <i>Karls- hamn</i>	Strömma Bomulls- spinneri AB ⁴ + egen krst	64	1·5	249	42	24	23	20	001, 102
Johannishus Elverk, <i>Jo- hannishus</i>	Sydsvenska KrAB + egen krst	46	5·7	247	55	23	23	15	101, 309, 409
Karlshamns Stads Vat- ten- och Elverk, <i>Karls- hamn</i>	Sydsvenska KrAB	3 895	3·7	3 809	2 005	129	15	20	101, 107, 201, 207
Karlshamns Yllefabriks AB, <i>Åkeholm</i>	Egen krst ⁵	—	—	9	3	44	—	—	(Individuella)
Karlskrona Stads El- verk, <i>Karlskrona</i>	Sydsvenska KrAB	16 410	3·0	10 690	3 417	59	24	23	101, 103, 105, 107, 141, 341
Kockums Jernverk, <i>Kal- linge</i>	" " + egna krst	.	.	1 305	252	24	27	22	101, 107, 507, 700, 701
Listerbyortens El.F, <i>Listerby</i>	Sydsvenska KrAB + egen krst	69	9·9	264	108	45	22	21	601, 607
Lösens Enf, <i>Lösen</i> ¹ . .	Sydsvenska KrAB	—	—	27	16	80	19	20	601, 607
Märserums m. fl. Byars Aelf, <i>Märserum</i> ¹	" "	—	—	57	19	39	28	23	601, 607
Mariebergs Krst, <i>Sväng- sta</i>	" " + egen krst	5	5·0	638	150	32	27	21	601, 607
Möcklö Enf, <i>Ramdala</i>	Sydsvenska KrAB	—	—	17	11	65	25	25	601, 607
Olofströms KrAB, <i>Olof- ström</i> ⁶	" " + egen krst	2 165	5·7	6 700	2 105	37	19	16	101, 103, 107, 201, 401, 601, 605, 607, 700
Ronneby Vatten- & El- verk, <i>Ronneby</i>	Sydsvenska KrAB	1 697	3·5	3 029	1 117	67	20	20	101, 107, 108, 206
Sillhövda El.Af, <i>Holm- sjö</i>	" "	273	7·8	800	207	29	22	21	001
Slottets Aelf, <i>Sölvesborg</i>	" "	—	—	123	24	33	37	28	601, 607
Sydsvenska KrAB, <i>Malmö</i>	Egna krst m. m. . .	—	—	9 210	2 920	40	22	19	101, 102, 107, 201, 401, 601, 607

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försäld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh) verk- jämfö- ligt relse m_1 m_2	Typnummer på företaget tariffer	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sölvesborgs Stads El- verk, <i>Sölvesborg</i>	Olofströms KrAB	1 753	4·5	1 315	1 057	149	12	16	002, 102, 10
Torhamns El.F, <i>Tor- hamn</i> ¹	Sydsvenska KrAB	—	—	285	62	24	45	31	201, 700 601, 607
Öljersjö-Stubbetorps El. Af, <i>Lösen</i>	»	—	—	53	19	49	25	23	601, 607
Östra Hoka m. fl. Byars El.F, <i>Trensum</i> ¹	»	—	—	13	8	73	24	25	601, 607
	Hela länet	27 062	3·6	40 917	14 202	51	20	20	
Stadsföretag		23 755	3·8	18 843	7 596	75	19	21	
Landsbygdsföretag		3 307	5·9	22 074	6 606	37	22	19	

¹ Detaljdistributionen sedermera övertagen av Sydsvenska KrAB.

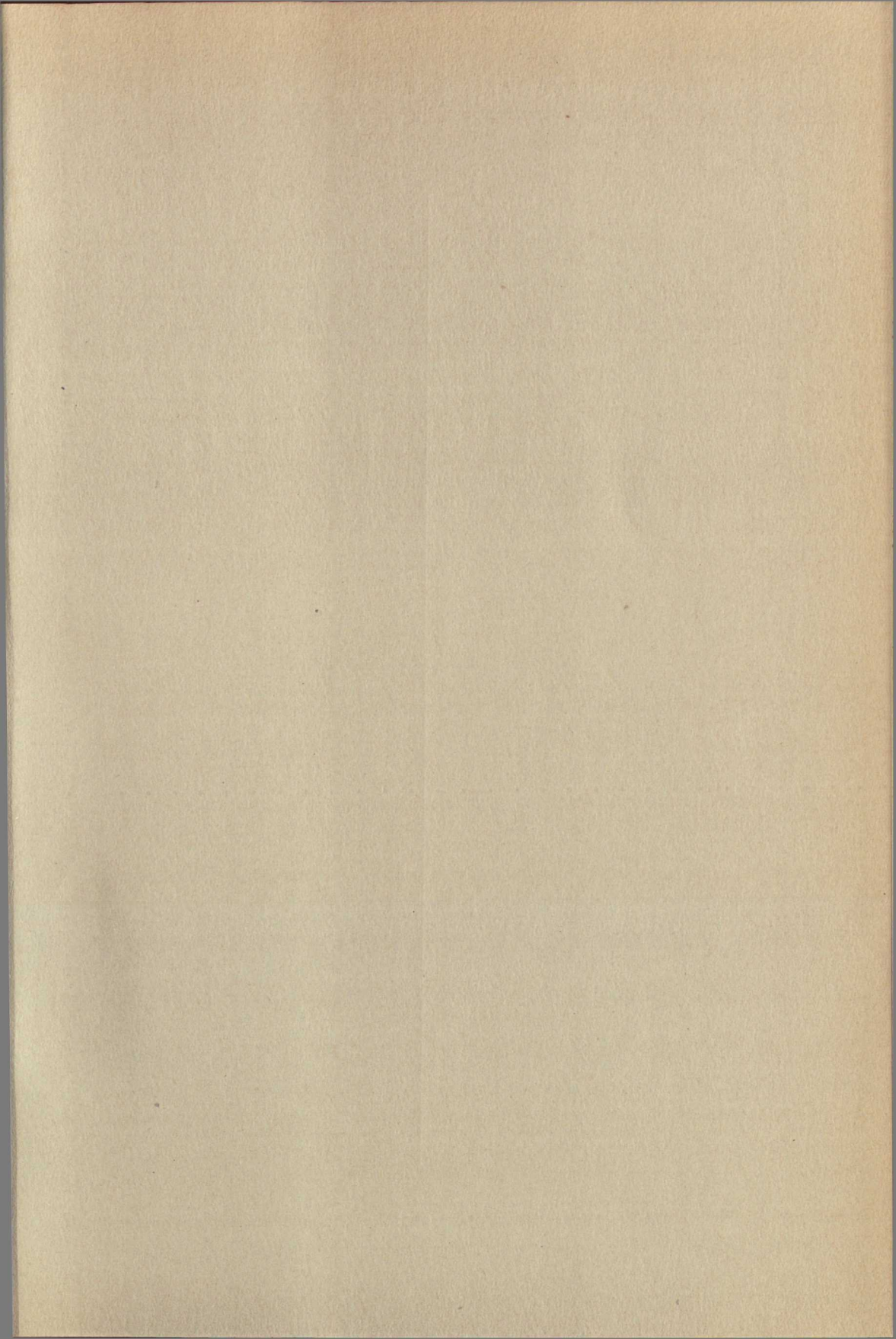
² Råkraftleverantören, som ej själv bedriver detaljdistribution, erhåller kraft från egen kraftstation.

³ Dotterbolag till Sydsvenska KrAB.

⁴ Mellan Strömma Bomullsspinneri AB:s och Jannebergs kraftstationer äger samkörning rum enligt muntligt avtal. Likvidering sker vid årets slut med 1·5 öre/kWh. År 1943 levererade Strömma till Janneberg 102 000 kWh och Janneberg till Strömma 38 000 kWh. Vid samtidig kraftbrist hos de båda kraftstationerna erhålles stödskraft från Sydsvenska KrAB.

⁵ Anslutning till Sydsvenska KrAB erhöles år 1947.

⁶ Dotterbolag till Svenska Stålpressnings AB Olofström Olofströms KrAB sköter kraftstationerna och ombesörjer distributionen.

Statens offentliga utredningar 1947

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvård.

Förslag till konvention mellan Sverige, Danmark och Norge om erkännande och verkställighet av domar i brottmål m. m. [16]
Lagberedningens förslag till jordabalk. 1. [38]
Betänkande med förslag om upphävande av äldre giftermålsbalken. [43]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

Betänkande med utredning rörande riksräkenskapsverkets organisation. [13]
1945 års lönekommitté. 2. Betänkande med förslag till statens allmänna avlöningsreglemente m. m. [23]

Kommunalförvaltning.

Betänkande med förslag till lag om regionkommuner m. m. [30]

Statens och kommunernas finansväsen.

Politi.

Polisen och allmänheten. Betänkande med förslag till tjänstereglemente för polisväsendet. [45]

Nationalekonomi och socialpolitik.

Kollektiv tvätt. Betänkande med förslag att underlätta hushållens tvättarbete. [1]
Kommitténs för partiellt arbetsföra betänkande. 2. Förslag angående yrkesvägledning och yrkesutbildning för partiellt arbetsföra m. m. [18] 3. Utredningar och förslag ang. sysselsättnings- och arbetsterapi vid vissa sjukhus och vårdanstalter m. m. [44]
Kompetensfordringar för statliga, vissa halvstatliga och kommunala tjänster samt sådana yrken och befattningar, för vilkas utövande kräves av statlig myndighet utfärdad behörighetsförklaring eller legitimation. [19]
Socialvårdskommitténs betänkande. 15. Utredning och förslag ang. särskilda barnbidrag och bidragsförskott m. m. [21]
Betänkande rörande ett centralt arbetsmarknadsorgan. [24]
Slutbetänkande avgivet av bostadssociala utredningen. Del 2. Saneringen av stadssamhällenas bebyggelse. Organisationen av låne- och bidragsverksamheten för bostadsändamål. [26]
Stuveriverksamheten i svenska hamnar. [28]
Vårdsanordningar för sjöfolk i hamn. [29]
1945 års skogshärbärgesutrednings betänkande. Del 1. Utredning rörande bostads- och levnadsförhållandena på hemmansskogarna med förslag till åtgärder för bostadsbeståndets komplettering och förbättrande. [37]
Statsmakterna och folkhushållningen under den till följd av stormaktskriget 1939 inträdda krisen. Del 7. Tiden juli 1945—juni 1946. [41]
Statens sjukhusutrednings av år 1943 betänkande. 3. Utredning och förslag ang. sysselsättnings- och arbetsterapi vid vissa sjukhus och vårdanstalter m. m. [44]
Betänkande ang. familjeliv och hemarbete. [46]

Hälsö- och sjukvård.

Allmänt näringsväsen.

Elkraftutredningens redogörelse nr 1. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Inledande översikt. [3]
Betänkande med förslag till standardtariffer för detaljdistribution av elektrisk kraft. [4]
Elnkraftutredningens redogörelse nr 2: 15. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Älvsborgs län. [20] 2: 12. Malmöhus län. [35] 2: 11. Kristianstads län. [40] 2: 8—10. Kalmar län, Gotlands län och Blekinge län. [48]

Fast egendom. Jordbruk med binäringar.

Betänkande ang. fiskerinäringens efterkrigsproblem samt den prisreglerande verksamheten på fiskets område. [2]
Betänkande med förslag ang. lantmätoripersonalens organisation samt avlöningsförhållanden m. m. [7]
Betänkande med förslag ang. fiskets administration m. m. [8]
Utredning med synpunkter på sågverksdriften i Norrland och förslag angående inrättande av en central sågverkskola. [32]
Redogörelse i sammandrag för utredning rörande planering av jordbruket och skogsbruket i Nedertorneå kommun. [33]
Vid andra riksskogstaxeringen av Norrland åren 1938—42 använd metodik och härom vunna erfarenheter. Redogörelse avgiven av 1937 års riksskogstaxeringsnämnd. [36]
Betänkande ang. organisationen av försöksverksamheten på jordbrukets område. [42]
Fiskerättskommitténs förslag till fiskelag jämte därmed sammanhängande författningar. [47]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Industri.

Handel och sjöfart.

Handeln med olja. Betänkande med förslag avgivet av oljeutredningen 1945. [14]
Betänkande med förslag till ändrad lagstiftning ang. handel med skrot, lump och begagnat gods. [22]

Kommunikationsväsen.

Bank-, kredit- och penningväsen.

Försäkringsväsen.

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.

Betänkande med förslag till geofysiskt observatorium i Kiruna m. m. [6]
Betänkande om tandläkarutbildningens ordnande m. m. Del 3. Tandläkarinstitutens organisation och utredningar. 8. 1940 års skolutrednings betänkanden och utredningar. 8. Utredning och förslag rörande vissa socialpedagogiska anordningar inom skolväsendet. [11] 9. Gymnasiet. [34]
Ungdomens fritidsverksamhet. Ungdomsvårdskommitténs betänkande del 4. [12]
1941 års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till lönerreglering för övningslärare. [15]
Stöd åt utvecklingshämmande ungdom. Ungdomsvårdskommitténs betänkande del 5. [17]
1945 års akademikerutredning. [25]
Betänkande med förslag till ändrad ordning beträffande vissa helgdagar. [27]
Betänkande med förslag ang. utbildning av befäl för handelsflottan m. m. [31]
Supplement nr 7 till Sveriges familjenamn 1920. [39]

Försvarsväsen.

1944 års militärsjukvårdskommittés betänkande. Del 2. [5]
Betänkande med förslag rörande civilförsvarets organisation m. m. [10]

Utrikes ärenden. Internationell rätt.